

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

Panorama

12

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

PROSINEC 1987 \$1.90

TO BYL ZASE MĚSÍC
LISTOPAD

1. 11. - Příklad slona Abu, který za svou cirkusovou kariéru v Austrálii usmrtil už tři lidi, před coronerem čili "ohledačem mrtvol": namazaný ošetřovatel koní se na slona chtěl vytahovat, to tedy stálo za to... M. Gorbačov prohlašuje, že nelze zapomenout na zločiny Stalinovy éry: kosti v hrobech to jistě potěší...

2. 11. - Princezna Di a princ Cha na vrcholu spekulací o manželském krachu triumfálně uvítání v NSR...

3. 11. - Melbourne Cup, největší dostih Austrálie: Kinsai... Podle britského výzkumu synové se rodí otcům, kteří jedí hodně ryb: pokud se jim ovšem nenarodí dcery, jistě, každopádně aspoň polovině...

4. 11. - Nikdy není pozdě: 79letá žena v Melbourne pobodána 78letým milencem, kterému se předtím pokoušela uříznout přirození, neboť ji napadl pro její milostné choutky vůči cizím mužům...

5. 11. - Největší žralok v historii uloven u australského ostrova Phillip Island: 7 metrů, 7,5 tuny... Přední moskevský list informuje, jak musela být objevená nová a nová válečná hrdinství L. I. Brežněva /byl politrukem/, aby mohl dostávat další a další medaile: měl moc rád, jak to cinká...

6. 11. - Na pět let do kriminálu putuje 20letý mladík ze Sydney, který se vloupal do kanceláře premiéra státu NSW, ukradl tam láhev whisky a vyčůral se předsedovi vlády do hrníčku na čaj... C. Weinberger, jehož rodiče přišli z jižního Slovenska, odstupuje z funkce ministra obrany USA...

7. 11. - Před 70 roky: nikam nepůjdeš, zase byste se ožrali a zase pak stříleli z Aurory... Bývalý důstojník sov. rozvědky, který utekl do USA, se chce vrátit do Moskvy, protože prodělal na akciích...

8. 11. - Australská vláda prý uvažuje o zrušení státního monopolu na poštovní služby: šance pro holuby...

9. 11. - Od 1. prosince každý, kdo si na vnitrostátním leteckém spoji v Austrálii zapálí cigaretu, zaplatí pokutu \$500: hned ale zjištěno, že pro letadla politiků to neplatí... V 90. letech bude běžně dostupné komerčně vyráběné plutonium, nutné pro výrobu nukleárních zbraní: hin se hukáže...

10. 11. - M. Jackson uprostřed rozvášněných obdivovatelů při mezipřistání v Sydney, aby byl vzápětí v Melbourne šokován přivítáním studeným jako psi čumák... "Go home Japs" povykují výrostci v Sydney na manželku japonského byznysmana, který v Austrálii investoval \$500 milionů: jen aby to nevzal vážně...

11. 11. - Brisbanský nevěstinec nabízí služby "zlobivé školačky", "uprchlé jeptišky" a "zkorumpované policistky", zjišťuje vyšetřující komise... Šéf moskevské kom. strany odvolán z funkce pro svou kritiku "nesovetského" stylu života R. Gorbačovovy...

12. 11. - Za van Goghův obraz v New Yorku zaplacen 54 milionů amerických dolarů: za života neprodal nic... Skotská TV bude prý oznamovat jména řidičů, chycených s alkoholem v krvi...

13. 11. - Po Austrálii autobusy bloudí tiši blázni, kterým nemocnice dávají zdarma jízdenky, aby se jich zbavili: chcete-li cetovat zdarma, neváhejte...

14. 11. - Sedm lidí usmrčeno výbuchem v nemocnici Americké univerzity v Bejrútu: bomba v krabici s čokoládou.

15. 11. - Rakušan G. Berger vítězem australské F 1 Grand Prix v Adelaide... R. Nurejev, 49, slavný ruský taneč-

nik, který uprchl na Západ v roce 1961, přijíždí do SSSR navštívit matku: v Moskvě prošacován celníky, takže hned prohlašuje, že útěku ani trochu nelituje...

16. 11. - Levicová starostka Melbourne prý uvažuje, zda P. Cashovi odebrat klíče od bran /které neexistují/, protože odejel hrát do JAR... Princ Cha údajně aspiruje na funkci guvernéra Austrálie a prosí tisk, aby dal Di už pokoj...

17. 11. - SSSR prý odtáhne z Afghánistánu do 12 měsíců, kochá se Západ naději: jednou dírou odejdeme, druhou...

18. 11. - U sydneyjského soudu \$200 pokuty mladíkovi, který foukl policistovi do tváře kouř... Pachatel zneužívání dětí v Arizoně odsouzen k 2975 rokům kriminálu: za dobré chování mu to zkrátí o třetinu...

19. 11. - Letecká společnost Nikiho Laudy, trojnásobného mistra světa F 1, získává povolení k letům do Austrálie... Požár v londýnské stanici podzemní dráhy Kings Cross: 30 mrtvých, 20 zraněných...

20. 11. - Bugatti Royale, model 1931, prodán za 5,5 milionu liber v londýnské dražbě /\$14,1 mil./: koukněte se, co máte v kólně pod dřívím...

21. 11. - Neznámý sabotér sekou přesekal telekomunikační kabely v podzemí Sydney, čímž vyřadil telefony, banky, sázkové kanceláře, computery... Ve Vietnamu hrozí trest smrti 14 Australanům vietnamského původu, kteří se pokusili v zemi organizovat tajnou armádu...

22. 11. - Panika v Austrálii po zjištění, že většinu pokojového nábytku lze změnit v intenzivně hořící pochodeň jedinou sirkou, neboť výrobci běžně užívají vysoce hořlavé materiály, které navíc uvolňují smrtelně jedovaté plyny...

23. 11. - Senátor Stone, opoziční stínový ministr financí, požaduje, aby Austrálie přijímala jen přistěhovačce se slušnou úrovní angličtiny, protože jazykové kursy stojí daňové poplatníky ročně \$50 milionů... Afgánští bojovníci za svobodu pomocí protiletadlových raket Stinger v průměru sestřelují jedno letadlo denně /více o tom v tomto čísle Ota Ulč/...

24. 11. - Prostitutky v Thajsku nadšeně očekávají příjezd 7000 amerických námořníků na zotavenou: předpoklad, že utratí 1,5 milionu dolarů...

25. 11. - Premiér státu Victoria J. Cain při návštěvě Vatikánu přijat papežem... H. Washington, černý starosta Chicaga, umírá na srdeční infarkt...

26. 11. - Na 40,000 australských společností úspěšně uniká daním tím, že zisk přesunují do zamoří... Britské cestovní kanceláře zřizují černé listiny se jmény zákazníků, kteří si stěžují na pitomosti, takže je už nikdo nikdy nikam nesveze: vyřízení stížností přijde ročně na \$52 milionů...

27. 11. - Australská droga papaverine prý řešením pro impotentní muže: účinkuje prý až tři hodiny... Sov. vojáci obvinění, že v Afghánistánu povraždili americké filmaře, aby jim znemožnili informovat o zločinech proti lidskosti...

28. 11. - Australský ministerský předseda B. Hawke zahajuje návštěvu SSSR: slušal ty što to o Potěmkině...?

29. 11. - Podle britského výzkumu zaměstnané ženy žijí déle a jsou zdravější než ty, které se starají jen o domácnost: dobrý argument...

30. 11. - Golfový vozík ve tvaru nosu amerického komika Boba Hopa šlágretem autosalonu v Essenu: můžete mít za \$72,000...

Na jiném místě Panorámy dnes J. Kovářček navrhuje, abychom při příležitosti Vánoce si vzpomněli na ty, kteří "tam" nosí svou kůži na trh, neskrývají se svým přesvědčením a jsou ochotni za ně trpět. Nápad je to ohromný a určitě by nemělo zůstat jenom u Vánoce. Byť někdo okamžitě zvedne prst - pozor!, pozor! Jsme totiž rození kádroučci a kus tohohle stavu duše - a to platí o všech generacích - si odnášíme i tam, kde to jaksi nesedí.

ÚVODNÍK který není úvodníkem

Podívejme se třeba na Chartu 77. Proneste slovo a dozvíte se okamžitě, že jsou tam i lidé kdovíjáci, že je jich jen něco málo víc než tisícovka a že o nich skoro nikdo neví, tedy "tam". Nu - i tady venku jsou mezi námi lidé kdovíjáci, někdy hodně kdovíjáci; přesto je snaha se tvářit, jako že nás něco spojuje. A že je jich málo a že se o nich nemluví na veřejných sněhů? Ano, je to hrozné, že je jich jenom tisícovka a že v konverzaci nejsou "vhodným" tématem. Mohli bychom začít o Polsku, ale má to cenu? Tohle není problém oné tisícovky, každopádně, to je problém lidí okolo. Je to i náš problém tady venku: my o nich můžeme mluvit dokonce i bez rizika, a přesto to neděláme, my jim můžeme i bez rika pomáhat, a přesto se tváříme, že my nic, my muzikant.

Charta 77 jistě sdružuje i lidi, kteří nám nesedí, ale to není argument, protože zdaleka nesdružuje jenom je. Charta 77 jistě je "stranou mírného pokroku v mezích zákona", ale tam, kde žádný pokrok není, i mírný pokrok je pokrokem: Československo leccos podepsalo na mezinárodních fórech a nutit je tedy, aby to taky bralo vážně, taková snaha přece má nějaký směr i smysl. Určitě by bylo možné ohtít víc a taky dělat víc: ale problém je, že to buď nikdo nechce nebo kády u piva chce, tak to nedělá. Každý, komu se to zdá málo, má přece možnost zapíchat péra do členky, vzít luk a šípky a jít do lesů.

K Chartě 77 můžeme mít výhrady, i hodně vážné. Ale současně se musíme sami sebe zeptat, zda bychom to dovedli dělat lépe, a především, zda vůbec něco děláme. Každý exilový časopis dostává občas dopisy o tom, co jako jsou komunisti, na listu papíru je mračno mohutných a silných slov: a takovýhle dopis téměř pokaždé končí kategoričným přáním pisatele, aby se za žádných okolností neuvedlo jeho jméno, protože, protože a protože. A "tam" se aspoň tisíc lidí podepíše pod to, co si myslí, a tihle lidé v tom mžiku sníží nejen sebe, ale i svou rodinu.

Kritizujeme-li něco, aniž to děláme lépe, je v tom jen zdvíst nad čísi odvahou a naše špatné svědomí, nic víc. Moc dobře víme, že to od nás není fér; o to víc tedy zvedáme prst, o to víc se mračíme.

Charta 77 je jediným projevem - byť mírné - opozice, o kterém se aspoň trochu ví po světě. Díky tomu uprchlíci z Československa mají stále ještě jakoustakou šanci se vydávat za politické uprchlíky, protože v povědomí policejních úředníků na Západě je informace, že "tam" se něco přece jenom děje.

Medaili od OSN právě dostala organizace kolaborující části katolického duchovenstva Pacem in terris, z níž nelze mít jiný pocit než na blití. Z čehož vidět, ko-ho by svět považoval za "mluvící opozice" a kdo by za tu "opozici" taky mluvil a strašně rád: v cestě tomu stojí tisíc lidí a patnácti milionů. Je to málo. Je smutné, jak je to málo. Ale žel, zdá se, v tuhle chvíli na víc nemáme.

Z obsahu...

PANORÁMA č. 12, ročník II.

Prosinec 1987

To byl zase měsíc listopad.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářček: Svátky lidství.....	4
Kolem Řípu.....	6
J. Hodač: Nějaký zpěvák.....	7
M. Ondrášek: Setkání.....	9
O. Ulč: Střelení v Afgánistánu.....	11
P. Chudožilov: Óda na vůni kávy.....	13
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídně.....	14
M. Přileger: Zlato, stříbro, měď - II.....	15
Nejen pro děti /rozhovor J. Liona s J. Grušou o připravované české čítance/.....	16
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	17
R. Ströbinger: Jsem Čech.....	18
O knihách nových i jiných.....	19
J. Plavec: Neprominu.....	20
Na ABC FM.....	21
Sport.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
U nás v.....	22
Vánoční pošta 1987.....	23
Máte slovo.....	24

Autorem snímku na titulní straně je Pavel ŠINDELAR.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Další číslo Panorámy z technických důvodů vyjde počátkem února 1988. Děkujeme za pochopení.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

CZECHOSLOVAK

Panorāma

A REVIEW FOR CZECHS AND SLOVAKS

ISSN 0818-9129

Registered Office

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Telephone: (03) 848 9802

Řídí redakční kruh Panorámy. Vydavatel Czechoslovak
Panorama. Redaktor Jiří Hodač. Tisk Newsprinters.

Podepsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá
namítka proti přetiskování původních materiálů Panorámy (jiný-
mi exilovými časopisy, bude-li připomenut pramen a autor,
pokud je uveden.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o před-
platném v Austrálii i zámorí na odstřížku ve druhé polovině
časopisu.

PANORÁMA vychází každý měsíc.

Pokud nedohodnuto jinak předem, uzávěrka pro externí
materiály vždy 20. dne v měsíci.....

Jaroslav KOVÁŘÍČEK

Svátky lidství...

Máme prosinec, hodí se tedy psát něco o Vánocích. Jenže co? O Vánocích byla snad už napsáno všechno, několikrát. Leda, že bych psal o tom, jak časy se mění a že Vánoce už nejsou takové, jaké bývaly. Snadno by mne ale někdo z čtenářů mohl usvědčit, že Vánoce jsou stále stejně krásné a jen já už nejsem, co jsem býval. Pravda. Nezdárcitelně stárnu, ale Ježíšek se rodí každý rok nanovo.

Jako jsem prožíval kouzlo zasněžených Vánoc v Čechách, tak stejně intenzivně se těším i z letních Vánoc australských. Ano, ty právě Vánoce jsou totiž zde. Když projíždím adelaidskými kopci, kochám se pohledem na pastviny s ovečkami, připomínajícími vyřezávané betlémy mého dětství. Jen pastýři nejsou tu ke spatření, stejně tak tomu je i v dnešním Betlému.

Snad ještě více než vánoční stromček obdivoval jsem jako dítě ty skvostné lidové betlémy, které se po generace u nás na horách vyřezávaly. Proto jsem toužil po skutečném Betlému se jednoduše podívat, takové přání se ale zdálo v padesátých letech neuskutečnitelným snem. Život však někdy překoná i sny a já se do toho historického městečka před pár roky vskutku vypravil. Byl jsem zklaman? Jenom trochu. Onen chlév je tam stále, je to vlastně jeskyně, dnes ukryta pod podlažím Chrámu narození. Namísto vola a oslika lze se tam potkat s roji povykujících amerických turistů, kteří brzy lezou na nervy. Jdu se tedy projít do polí. Nespátřitelně jest pastýřů, avšak nacházím je v hospodě. Pivo se pije, řeč se vede, o ovčích, inu o čem jiném chcete hovořit s pastýři? A mně ujel poslední autobus do Jeruzaléma.

Vydávám se pěšky a stopuji, aut jezdí pozhnaně, nestaví ale nikdo. Dlouho stojím na konci obce dost rozmrzelý, když se se mnou do řeči dává jeden betlémský občan a radí, abych si vzal taxíka. "A vás tedy aby děs vzal", odvětil jsem mu radostně, "pěkná holota v tomto kraji žije, a nepoučitelná! Seznámila před dvěma tisíci lety táhotnou ženu nechali jste v maštali slehnout a dnes zase mne necháte vláčet se prachem cesty". A hned mi bylo lépe, když jsem si uvědomil,

že nic se tu nezměnilo, že hrozba pokroku tady nehrozí, že darebnost betlémských jest tak nadčasovaná, jako kouzlo Vánoc. S novou vervou vyrazil jsem směrem k Jeruzalému, zpívaje si rozkošnou koledu Já bych rád z Betléma. Za pár minut sám od sebe zastavil mi řidič - Palestinec - a odvezl mne až k Damašské bráně do Starého města.

Ani návštěvou Betléma se mi nepodařilo rozluštit tajemství Vánoc a doufám, že ono tajemství Vánoc je spojeno s nadějí. V tom jeskynním chlévě nenarodilo se toliko polobožské /?/ děťátko, v symbolu zrození vzbuzuje se každým rokem víra ve spasení, víra v člověka, životu dostává se opětovně hlubšího smyslu.

Nostalgicky a se smutkem pozoruji, jak se moderní Vánoce stávají více a více svátky nákupních orgií a dárkových mánií. Unik je snadný, v zajetí konzumního běsu i já se prostrkávám davem, abych nakoupil nahonem dárky, která možná ti, jimž jsou určeny, ani nepotřebují. Kdo ale mi zakazuje uctívat pravou podstatu Vánoc? Vždyť obnovit ryzí poezii Vánoc je snadné. A nejen poezii, Vánoce jsou také svátky rodiny a svátky škechtnosti. A tak nemyslím teď na městečko Betlém ani na Betlémy mého dětství. Myslím-li na české Vánoce, více než na zasněženou krajinu musím myslet na lidi.

Ano, narodilo se Jezulátko, rozmilé to děťátko, lidství spása - Ježíšek jednou dospěje, aby trpěl a byl ukřižován, pro spasení i nadějí. I v mé rodné zemi žijí lidé, kteří se obětovávají pro naději. Tajemství Vánoc mne s nimi sblíží. Musím myslet na všechny, kteří jsou v Československu ve vězení jen proto, že usilují, aby jejich život měl smysl, důstojnost a naději. A co já dělám? Připadám si být jedním z těch nepolepšitelných betlémských. S velkou úctou proto přemýšlím o skupině československých občanů, která se jmenuje VONS.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných nás informuje o desítkách politických vězňů v Československu: a na ně budu vzpomínat o Vánocích. Toliko vzpomínat je příliš málo, některým z nich pošlu alespoň vánoční pozdravení. Aby totiž věděli, jak se mýlí soudruzi, když jim tvrdí, že nikdo o ně nedbá, že jejich oběť je marností skrze zapomnění.

Milá čtenářko, milý čtenáři, dovoluji si učinit malé pozvání. Já vím, ceny stoupají, australský dolar klesá, elektronické hračky stojí dnes méně, snad ale zbude dolárek na známku a pohlednici. Co takhle zaslat vánoční pozdravení někomu z těch, kdo v Československu obětují své pohodlí i sebe pro trochu naděje. Pozdravení poslat třeba Pavlu Wonkovi, který byl letos v srpnu odsouzen k 21 měsícům "ztráty svobody" jen proto, že se na jaře 1986 snažil přihlásit jako nezávislý kandidát k volbám do Federálního shromáždění ČSSR. Pavel i jeho bratr Jiří jsou lidé naděje, jedině naděje, kterou země, v níž jsme se narodili, má. Dne 28. září se konalo u okresního soudu v Liberci další přelíčení s Pavlem Wonkou pro "trestný čin maření výkonu soudního rozhodnutí". Přítomní členové rodiny i přátelé sledali 23letého Pavla v kritickém tělesném i psychickém stavu. Byl totiž zbit vězeňskou eskortou a utrpěl otřes mozku. Podle posledních zpráv je Pavel Wonka vězněn v Liberci; jeho matka žádá, aby byl převezen do pankrácké nemocnice. Vánoční pozdra-

KOLEDA.....

TRADIČNÍ VÁNOČNÍ KOLEDY

S RODINOU MATUŠKOVÝCH: WALDEMAREM, OLGOU A WALDEMAREM JUNIOREM!

Právě vychází album nezapomenutelných vánočních koled na gramofonové desce i kazetě:

Cena desky i kazety.....US\$ 9.95
 Plus poštovné a obal -
 USA a Kanada.....US\$ 2.50
 Evropa, Austrálie /lodí/.....US\$ 3.00
 Evropa letecky.....US\$ 5.50
 Austrálie letecky.....US\$ 7.50

Šeky prosíme vystavit na americkou banku.

Objednávku spolu s platbou posílejte na
 DE-MAR ENT., P.O. BOX 8596, MADEIRA BEACH, FL 33738
 U. S. A.

vy z Austrálie zajistě tohoto statečného mladého muže potěší. Stejně tak i jeho bratra Jiřího, který po zbití ve věznici v Hradci Králové loni před Vánoci je částečně ochmut.

Pokud zbude ještě nějaký ten cent, možná by bylo vhodné poslat vánoční pohlednici i lidem, kteří sourozence Wonkovi soudili a odsoudili: krajský prokurátor v Hradci Králové JUDr. Josef Valenta, předseda senátu městského soudu v Praze dr. Jan Rojt a prokurátorka Fuchsová. Lze snad doufat, že i v těchto komunistických kreaturách je někde na dně duše ukryt kus lidskosti, na kterou možno v čase vánočním apelovat, že možná se zastydí a najdou časem odvahu přestat se požílet na hanebnostech komunistického režimu. Kdo ví?

Až budeme rozbalovat štědré dárky pod stromečkem, na druhém konci světa budou slavit své Vánoce Pavel Wonka a desítky dalších šlechtých lidí v československých věznicích. I kdybychom dostali pod stromeček ten nejdražší dárek na světě, zůstaneme zcela ochuzeni, nezažijeme-li tu nejpodmanivější zkušenost Vánoce - totiž sílu božského lidství.

P.S. Pavlu Wonkovi je možnost napsat buď do vězení v Liberci nebo na jeho domácí adresu: Pražská 364, Vrchlabí, okres Trutnov. Pozdrav lze zaslat i na adresu jeho matky - pí. Gerty Wonkové, U nemocnice 859, Vrchlabí I, okres Trutnov. Jiří Wonka byl již z vězení propuštěn, žel s podlomeným zdravím. Pomáhal svému bratrovi a byl obviněn z pobuřování. Bydlí v Novém Městě nad Metují, okres Náchod.

Reprezentativní skupina katolických intelektuálů z řad čs. kněží i laiků se obrátila dopisem na generálního tajemníka OSN v souvislosti s vyznamenáním organizace kolaborujících katolických duchovních Pacem in terris. Ocenění, jehož se této instituci dostalo od OSN, je zřejmě důsledkem neinformovanosti světové organizace o skutečném poslání Pacem in terris, jejíž členové nechutně lichotí vládě a opěvují její politickou linii. Přitom se nikdy nezastávají těch, kteří pro svou víru doopravdy trpí a jímž především by bylo třeba pomoci. Podepsaní uzavírají, že "neuvážené gesto zproblematizovalo věrohodnost mírového úsilí OSN" v Československu. K případu ještě připomeňme, že vedoucí funkcionář Pacem in terris, olomoucký biskup Vrana, nedávno usiloval o přijetí papežem Janem Pavlem II. v Římě, jakého se jiným biskupům vcelku pravidelně dostává. Biskup Vrana ovšem za zavřenými vatikánskými dveřmi čekal marně, takže mu posléze nezbylo než se vrátit do Československa "ze zdravotních důvodů".

+++ Již jsme psali o tom, že student V. Červený při bratislavském prvomájovém průvodu úspěšně zasáhl smrdutými vejci potentáty V. Šalgoviče a E. Litvajovou. Hájil se logicky tím, že si oba nic jiného nezaslouží, ovšem u soudu s takovým argumentem neuspěl. Inkasoval 18 měsíců nepodmíněně a městský soud v Bratislavě rozsudek v odvolacím řízení potvrdil.

+++ Oslavy 70. výročí uchopení mocí bolševiky v Rusku samozřejmě rozechvěly i srdce mnoha významných bývalých funkcionářů KSČ. Blahopřání do Moskvy poslal A. Dubček a společným dopisem pak totéž udělala "skupina čs. exkomunistů".

+++ Biskup dr. J. Gábriš, apoštolský administrátor trnavské arcidiecéze, zemřel 13. listopadu ve věku 74 let.

Od 30. prosince letošního roku do 7. ledna 1988 se v Cataract Scout Parku poblíž australského Sydney koná 16. světové skautské jamboree.

Australský skauting v roce 1988 oslaví 80 let existence. Počítá se, že jamboree se zúčastní asi 13,000 lidí z celého světa, mezi nimiž nebudou chybět ani skauti čs. původu.

Čs. skauting v současné době oslavuje 75 roků od svého vzniku. V Rakousku např. nedávno byla uspořádána výstava před vídeňskou radnicí, která dokumentovala jednotlivá období, jimiž čs. skauting prošel. Do Austrálie při příležitosti jamboree zavítá i O. Koutný z Vídně, který je významným organizátorem čs. skautingu v západní Evropě. Čs. skauti by pro vlastní jamboree rádi připravili zajímavou expozici, a proto prosí každého, kdo vlastní nějaký dokumentační materiál, aby jej laskavě zapůjčil. V Austrálii se spojte s Jiřím Sedláčkem, 1 Willurah St., Forest Hill 3131, tel. /03/ 878-8984.

PRACUJTE S BARVAMI

**NÁTEROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY**

THE PAINT SPOT STORES

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$ 23.90**

FITZROY
166 Gertrude St.

FOOTSCRAY
27 Paisley St.

SPRINGVALE
353 Springvale Rd.

WINDSOR
30 Chapel St.

TAXIS!!! Ale kde jsou koně...? Nedávno jsme informovali o výsledcích letošního ročníku Velké pardubické. Ne každý ale ví, že v 70. letech se na trati nejtěžšího dostihu evropského kontinentu běhal i "dostih lidí" /možná se dosud běhá/, kteří si tak mohli udělat jedinečným způsobem představu, co asi táhne koňskou hlavou nad Taxisovým příkopem. Na rozáči od koní ovšem lidé skákali ze zvýšené plošinky před překážkou, protože kůň má přece jenom většit páru. V dostihu, z něhož je náš snímek, tehdy zvítězil V. Chaloupka, povoláním žokej, který předtím vyhrál Velkou pardubickou v sedle legendárního Koroka. Neměli si tedy co vyčítat.

Foto Jiří HODÁČ

OPTICKÝ ZÁVOD

L&G PERGL

220 Lygon St., Carlton,
Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům Panorámy!

PANORÁMA V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panoráma připravena v následujících prodejních novin:

MELBOURNE

- prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.
- novinové stánky Mid City Newsagency před nádražími Princes Bridge, Flinders Street/oproti Elizabeth St./ a Spencer St.

SYDNEY

- Bondi Beach Newsagency, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach
- Porter Newsagency, 203a Castlereagh St., Sydney

V nakladatelství Smena - Mladá fronta vyšla slovensky kniha "Pohľad za oponu".

Jako autor je uveden Pavel Minařík, někdejší redaktor rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově, který se přes New York vrátil do Prahy údajně jako člen čs. zpravodajské služby. V knize jde vesměs o pomluvy poučného exilu, založené na korespondenci ukradené z osobních archivů některých exulantů, zejména tehdejšího ředitele čs. vysílání RFE J. Firta. Minařík jako redaktor RFE ovšem měl k Firtovu archivu přístup. /vnd/

+++ Rudé právo konstatuje, že první dojmy návštěvníků Československa jsou "rozpačité". Že si stěžují turisté z NDR vcelku nikoho nebolí, protože východní marky nejsou k ničemu, ovšem o nic vlídnější přijetí nečeká ani na cizáky, obtěžkané imperialistickou měnou. Na hraničním přechodu v Rozvadově např. RP zjistilo, že záchody jsou již nejméně tři týdny mimo provoz, takže návštěvníkům se umožňuje plně vychutnat pravdivost čínského přísloví "zadrž moč a pocítíš rozkoš". Protekce je možné se vyčůrat jen v místním snack-baru, když však dorazí "nadržený" autobus, děje se tam hrůzné věci. Na ruzyňském letišti si lidé stěžují zase na zdoluhavé odbavování. Za pozornost stojí ceník taxislužby, vyvěšený před letištní halou - 13 km za 80 Kčs, 15 za 90 a 19 kilometrů za 110 korun.

+++ Americký vědec prof. Henry F. Hrubec, který se jako expert vlnové mechaniky podílel na civilním i vojenském raketovém výzkumu, zemřel na srdeční infarkt v Hradci Králové, kde zasedal jako člen poroty na festivalu vědeckotechnických filmů.

+++ V roce 200. výročí pražské světové premiéry Mozartova Dona Giovanniho byla pro veřejnost znovuotevřena Bertramka, která vedle budovy Tylova divadla je jedinou zachovanou autentickou lokalitou, dokumentující Mistrovy návštěvy Prahy.

+++ Do Československa letos ze SSSR přijede na 150 tisíc sovětských občanů. Oficiální zpráva neupřesňuje, zda je do počtu zahrnut i pohyb v početním stavu tzv. střední skupiny sovětských vojsk s velitelstvím v Milovicích.

+++ Nová čínská restaurace byla otevřena v Praze na náměstí I. P. Pavlova. Otevíral ji sám čínský velvyslanec, zadarmo najíst se ovšem přišli i šéf pražské KSČ Kapek a primátor Štafa.

+++ Mužná hrud V. Bilaka ozdobena sovětským Řádem Říjnové revoluce při příležitosti jeho nedávných 70. narozenin.

+++ Na 600 kubických metrů lněného oleje uniklo do Labe z tukových závodů v Lovosicích.

+++ Už jedenácté historické letadlo - tentokrát Avia BH-11 z roku 1924 - zrekonstruovali v Leteckých opravách Trenčín. Skupina nadšenců nyní pracuje na letounu Avia Ba-122 z roku 1934.

+++ Knihovnu košícké univerzity se pokusil vyhodit do povětří 24letý mladík.

+++ Při sputěži o nejnižší spotřebu paliva na trati 333 km mezi Mladou Boleslaví a Skalici na Slovensku dosahovaly některé vozy 3.5 l na 100/km. Speciální škodovky, jedoucí mimo soutěž, "žraly" necelých 2.6 litru na 100 km.

+++ V libáňském muzeu na Jičínsku vystavují skvostnou pačičku klec, kterou roku 1891 nohama pro Národopisnou výstavu v Praze vyrobil V. Janda, který neměl ruce. Přes těžký handicap se dokázal uživit jako řemeslník.

Jiří HODÁČ

Nějakej zpěvák

"Nějakej zpěvák to byl," povídá CHLAPÍK V POLICEJNÍ UNIFORMĚ. Naslíní palec a otočí další list: "Pak vloupaní v Modřanech, vypáčený vlnko skaldu, pár plechovek s barvama, prkotina. Tady byl někdo na Štědrý večer u syna a jak vodoházel, dostal infarkt a umřel jim na chodníku přímo pod oknem. Dál někde buzerant v parku..."

"Počkejte... počkejte přece...", nadechne se ČLOVĚK OD NOVIN a cítí, jak mu škube v páteři. "Počkejte přece moment... Říkáte, že to byl zpěvák, ten s tím svítilylnem?"

"Byl, jo... určitě ho znáte... teda, ehm, znal ste... menoval se přesně jako ten druhý... ale trochu jindy, samozřejmě... hergot krucipísek, jak jen to...", CHLAPÍK V POLICEJNÍ UNIFORMĚ drtí zuby cigaretu, aby měl obě ruce volné / z rukávu zelené košile mu vykukuje část tetování. A vnoří tlusté prsty do hromady papírů. Vyskočilo toho dost kolem Vánoc: ouředně se takovému papírovému binci říká svodná informace čili svodka v policejním žargonu. Je tam všechno, od ukradených psů přes zlamané nohy až po mordy. A to je důvod, který ČLOVĚKA OD NOVIN zavál na pražský Scotland Yard: redakce potřebuje dát dohromady informaci, co bekaného se přihodilo, zatímco ctěný čtenář juchal pod stromčkem a v následujících dnech přečpaně pochrochtával nad zvolna prázdnícím se stolem. Asi takhle: zatímco jsi hodoval a oslavoval, náš převzácný odběrateli, šest dívek hanebně znásilněno, pět babiček zavražděno, pětáctiletý bytů vykradeno, padesát opilců na záchytce převezeno, dalších pět rovnou do lednice k profesorovi Tesařovi, neboť se uchlastali k smrti... Modelový čtenář je vcelku hodný člověk, nicméně má rád, může-li si přečíst, jak zle se vedlo lidem okolo: chytil nás žlučník, ale nešť, tak zle jsme ještě nedopadli, jiní na tom byli mnohem hůř.

"To je bordel... to je bordel...", kleje CHLAPÍK V POLICEJNÍ UNIFORMĚ sevřenými čelistmi a drobí popel do složky. "Hernajs, kde to jen... ale jak povídám, jako ten druhý... přece znáte i toho druhého, ne? Před chvílí sem to měl na stole... dáá, tady to je, tady se nic neztratí!", vítězoslavně mává volným listem a už boží do papíru prst jako paličku: "Povídal sem, jako ten druhý! Tak jo! Jiří! Měl jsem pravdu! Jiří Šlitr!"

"Cože?!?", jsou chvíle, kdy každý vypadá víceméně jako idiot, ovšem jaksi na tom nesejde. "Cože?!?", vyjekne tedy ČLOVĚK OD NOVIN. "Pane majore, vy říkáte, že Šlitr, vy říkáte, že Jiří Šlitr... vy říkáte, že je mrtvej?!?"

"Je," přitaká CHLAPÍK V POLICEJNÍ UNIFORMĚ a nezakrytě je profesionálně spokojen; mrtvolky jsou už dávno pro něj jen položky ve statistice, co na tom sejde, o jednu méně či o jednu víc? Navíc má možnost se tvářit důležitě: ten, kdo ví, je on, nikoli ČLOVĚK OD NOVIN. "Zatím vám k tomu moc neřekneme, ale...", probírá se na stroji vydatlovaným odstavečkem, plným překlepů a gramatických chyb. "V ateliéru na Václavské... plymovej vaříš... nebyl sám v té posteli, mladá kočka, ale ta to asi přežije... Hm, hm... Uvidíme..."

Ač to nemá, ČLOVĚK OD NOVIN čte text - vzhůru nohama - spolu s ním: ...výjezdová skupina... smrt konstatována tím a tím... ohledáním místa zjištěno... vyšetřuje odbor číslo jedna... k návrhu prokurátora... předběžně podle paragrafu 219 trestního zákona...

ČLOVĚK OD NOVIN polkne nasucho. A znovu. Paragraf 219 je vražda.

ČLOVĚK OD NOVIN ale ví, že nesmí dát najevo, že si všimnul víc, než kolik mu řekl CHLAPÍK V POLICEJNÍ UNIFORMĚ. "Nešťastná náhoda, sřejmě," řekne ten a rázně zavře desky. "To je všechno, milý pane. Spokojen?"

Spokojen?

Tak se stane, že Svobodné slovo jako první sdělí světu, že Jiřího Šlitra už nemáme; teprve další den to zopakují i jiné noviny. Lidé volají do redakce, brečí do telefonu a ptají se. Pláče se i v semaforu, když tam ČLOVĚK OD NOVIN zaskočí takhle odpoledne. Odejde-li kdokoli, slunce vycházet zcela jistě nepřestane. Po někom nezbude nic. Po někom stejně nic plus velký pomník. Po někom však zbude díra, velká prázdnota: i když všechno nějak bude, nikdy to už nebude takové, jako to bylo s ním.

Pokračování na další straně

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ MALVERN CONT. BUTCHERS

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 508-1078 a 508-9890

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další
zaměstnanci.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

ČIŠTĚNÍ

STEAM VACUUM CLEANING

koberců, sedacích souprav a interiérů
automobilů

Petr BERAN

Telefon /03/ 531-8735

Pro Českoslováky se slevou!

ENCYKLOPEDIJE

která by neměla chybět v žádné
rodině:

WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

KOLEM ŘÍPU

Po svátcích ČLOVĚK OD NOVIN zajde přímo ke kováři.

"Byla to nešťastná náhoda," mhouří oči VELKÝ ŠÉF PRAŽSKÉ KRIMINÁLKY. Znájí se. Ještě doznívá doba, kdy noviny byly novinami, kriminálka stále ještě nemá /i když už brzy bude mít/ co dělat s politickou policií, policista s novinářem se stále ještě oslovují "pane". "Nešťastná náhoda, nic víc," povídá: "Postavili na kafe, usnuli, tlak plynu kolísal a plamen zhasnul. Žádné cizí zavinění..."

"Tak proč to děláte jako vraždu, pane doktore?"

"Hm," VELKÝ ŠÉF PRAŽSKÉ KRIMINÁLKY vezme do ruky tužku a pozorně prohlíží čerstvě ořezanou špičku. Může zareagovat různě v tuhle chvíli. Může praštit pěstí do stolu, jako to udělal už předtím nejednou, a na ČLOVĚKA OD NOVIN začít řvát, odkud že jako ví to, co právě říká. Pod záminkou, že narušuje vyšetřování, může ČLOVĚKA OD NOVIN nechat zavít, jako to předtím už taky dvakrát udělal; nutno říci, že ho pak po hodině, po dvou vždycky pustil a dělal pak, jako by se nic nestalo. Tentokrát to neudělal. Snad že ví, že jeho čas taky končí, že i on sám, zdánlivě všemocný, je na odstřel, že nové změny nepřežije. Každý ví, jak se chovala kriminální policie v době, na níž se už začínají ptát kádrováci. A to se nepromine.

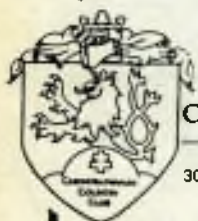
"Hm. Hm. Děláme to jako vraždu, říkáte. Tak já vám teď něco řeknu, vážený příteli, pane redaktore. Byla to nešťastná náhoda - a hotovo!"

"Ale..."

"Tady není žádné ale!!!," VELKÝ ŠÉF PRAŽSKÉ KRIMINÁLKY netrpělivě škubne ramenem. A skoro vyštěkne: "Máte rád to divadlo?"

"Samozřejmě..."

"Tak vám moc a moc radím, opakuji - moc a moc radím, dejte od toho ruce pryč. Nerýpejte do toho!"

CZECHOSLOVAKIAN COUNTRY CLUB

30 DEVONSHIRE ROAD, KEMPS CREEK N.S.W. 2171
PHONE 606 0904

V roce 1988 bude Austrálie slavit 200. výročí příchodu Evropanů. CZECHOSLOVAKIAN COUNTRY CLUB při této příležitosti ve dnech od 23. do 28. ledna 1988 pořádá sjezd přistěhovačů čs. původu, kteří do Austrálie přišli před 40 roky /kolem roku 1948/ a před 20 roky / v posrpnové vlně/.

Spojte se s námi, rádi Vám dáme bližší informace!

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovného/.....\$ 16 v Austrálii
zamoří \$US 11

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panoramy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

"Říká se..."

"Podívejte, já vám kašlu na to, to se říká!," VELKÝ ŠÉF PRAŽSKÉ KRIMINÁLKY brunátní. Vstane. Audience je skončena. "Přece chápete?!"

Doba je zvláštní a táhnou mraky. Nad divadlem Semafor i všude okolo. Leccos už skončilo a leccos ještě skončí. Jak by bylo s Jiřím Šlitrem, kdyby žil? Jiřímu Suchému dlouho, předlouho nebude odpuštěno, a až se mu šedivému trochu přiodpustí, bude to vůbec ještě on?

Po čase ČLOVĚK OD NOVIN mluví s ČLOVĚKEM OD PLYNÁRNÝ a nadhodí mu verzi o kafi, konvičce a tlaku plynu, který kolísal. "Naprostá volovina," řekne ten člověk a ještě dodá, že by ho zajímalo, kam se ztratily v plynárně všechny papíry, vztahující se k případu.

Nastával čas, kdy prý bylo třeba chápat.

/Vzpomínka na začátek 70. let./

To by mě zajímalo, madam Guillotinová, nad čím ten váš rozkošný chlapecek dumá, když krájí těm broučkům hlavičky?

Z Paříže dostáváme informaci, že letošní cena Jana Palacha ve výši 50,000 franků byla udělena Zdeně Ertlové

z Prahy za její mimořádně obětavou spolupráci se samizdatovou edicí Petlice, pro kterou dosud připravila a opsala na 400 /1/ knih. Samozřejmě je pronásledována, bez stálého zaměstnání a nemá nárok na důchod. Mezinárodní výbor na podporu Charty 77 se současně obrací na veřejnost se žádostí o další finanční podporu. Příspěvky je možné posílat na adresu F. de Nicolay, Charte 77, 5, rue de Médicis, 75006 Paris, France.

+++ Československo přistupuje k "objektivizaci kursu čs.koruny vůči zahraničním měnám". Prý se tak lépe vyjádří kupní síla koruny /?/, což přispěje k lepšímu zapojení státu do "mezinárodní dělby práce." Uvidíme.

+++ Hotel Patria na Štrbském plesu, nejmladší ve Vysokých Tatrách, byl vážně poškozen požárem.

+++ Mengistu Haile Mariam, marxistický pohlavár Etiopie a hlavní viník vyvražďování obyvatelstva hladomorem, se zjevil v Praze, kde byl oslavován tiskem - citujeme, pro "zásadní hospodářské a společenské změny ve prospěch širokých lidových mas."

+++ Při požáru na dole ve Stonavě 7 horníků utrpělo různé vážné zranění.

Miloš ONDŘÁŠEK

Setkání

Čas od času se vypraví do Austrálie z Evropy či Ameriky cestovatel nebo podobný důležitý funkcionář a po týdenním či čtrnáctidenním pobytu na pátém světadíle připraví poučné pojednání, týkající se australské nevypočitatelnosti dopravy nebo nectnosti ptáku emu. My pak tady jen kroutíme hlavou, jak tito vzdělanci na takové věci přišli.

Odjel jsem na šest týdnů do Spojených států a Kanady a po návratu jsem dlouho uvažoval, zda se mám alespoň s některými dojmy z této cesty rozdělit se čtenáři Panorámy, tak nepatrná doba mne vůbec nekvalifikuje, abych psal o tak zeměpisné, politicky a společensky složitých oblastech a nedopustil se pak nehorázných chyb. Pokusím se jim vyhnout. Je to těžké, jistě mi dáte za pravdu, protože všemu dokonale rozumíme a víme lépe než kdokoliv jiný, co a jak, neboť máme patent na řízení světa.

Moje žena nebyla spokojená mou přípravou na cestu. Nehodí se, aby člověk mého věku jel nalahko a cpal do ruksaku šaty, ve kterých se bude potom prezentovat a mluvit nejméně 45 minut pro více než čtyři tisíce účastníků kongresu v Montréálu, kam jsem byl pozván. Abych svou reputaci alespoň poněkud napravil, pokud je to vůbec možné, slíbil jsem, že se budu na cestách chovat mravně.

Nový York mne přijal vlídně, za rohem hotelu, kde jsem několik dní bydlel, zářil neón slibující zejména kolemjdoucím pánům, že v podniku Růžový pudlík najdou nejvhodnější pobavení pro dospělě v celém tomto obrovském městě. Což jsem mohl dobře posoudit, pokud se týká rozlohy, když jsem vyjel do stočtvrtého patra Světového obchodního centra a rozhlížel se na všechny strany. To snad nemá ani Moskva, a to je co říci!

Potěšen jsem přes jakoukoli únavu neváhal jít večer na koncert, americký houslista a dvanáctiletá Japonka, to člověk může slyšet snad jen v Novém Yorku. Koncert nezačal příliš kulturně, byl vyprodán a před pokladnou se tísnil hlouček dychtivců, čekajících na rozprodej nevyzvednutých rezervovaných lístků. V této frontě jsem zaujal výhodnou pozici ostře tísněn dalším hudbymilovným zájemcem. Když se otevřelo okénko pokladny, tento člověk hřešící na cizokrajnost na mne zavrčel: "Hní se hnuse" nepochybně v závisi nad mojí výhodou v pořadí, nepočítal také s tím, že budu rozumět. Zůstal pak jako solný sloup a nechal se předběhnout, když jsem mu to vrátil: "Hnu se hnuse". Koncert byl ale absolutní a v přestávce jsem ještě narazil na dalšího Mozarta obdivujícího Čecha - před lety jsem se v odlehlé oblasti Nové Guineje setkal s krajanem, zoologem, který tam k údivu místních lidů žroutů běhal se sítkou na motýly a chytal admirály, nyní nás zase svedla dohromady komorní hudba! Svět je plný protikladů.

Kvalitu osvětově-vzdělávací činnosti Růžového pudlíka jsem ale neposoudil, když jsem se z koncertu vracel do hotelu, před zmíněným doškolovacím střediskem mne zastavil pán v havajské košili, se slamákem na hlavě a v bílých rukavicích a nabádal mne k návštěvě,

ze dveří se řinula hudba, kterou nemám v oblíbené a pán v bílých rukavicích je pootevřel, abych mohl posoudit na podiu svíjející zcela holou dárnu. Nu což, takové poučení by nemuselo být tak zcela zavrženíhodné, pán v bílých rukavicích mi oznámil, že právě jde o protikomunistickou umělkyni, která nedávno byvši propuštěna ze žaláře opustila Československo a dostalo se jí cti se obnažit u Růžového pudlíka. A já jsem prchal do svého hotelu ani dobře nevěda, že se dopouštím zradu na svém češství odmítaje popatřit na tělo, jak se patří plně všech zdůrazňovaných disidentských pŕvabů.

O tom, že krajanský život v Novém Yorku přes den dříme, aby pak kypěl od soumraku až po kuropění, jsem se přesvědčil i následující den. Vydal jsem se do oblasti velkých muzeí a řekl jsem si, že se podívám do nedalekého Československého domu, který po celém světě inzeruje, že si tam můžete koupit knihy, gramofonové desky či magnetofonové kazety. Tato bohulibá instituce byla zcela opuštěná, jen malá cedu-

Pokračování na další straně

Český lékař

Dr. Josef LOVELL

81 John St., Cabramatta /Sydney/, NSW 2166
/v arkádě vedle pošty, blízko nádraží/

Hodiny: pondělí - pátek 9.30 ráno - 7.00 večer
sobota 9.30 ráno - 12.00 /poledne/

Telefon: /02/ 7266595

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček,
na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny
a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(RHEINLAND PAL)

lička oznamovala, že česká škola se tam odehrává v sobotu dopoledne. Uvažoval jsem, zda žáci nemají obavy do této budovy vstoupit, byla tak v chatrném stavu, že její snímek v Rudém právu by mohl tento neutěšený zevnějšek srovnat se situací celého čsl. exilového života v Novém Yorku. Řekl jsem si, že se půjdu vzpamatovat a něco si dát na vidličku k nedalekému Vašatovi. Vidlička nad vchodem sice se skvěla tak jako blahé paměti nad Vašatovou restaurací na Václavském náměstí, Češi a Slováci jsou v Novém Yorku aktivní až po setmění, to jsem již mohl vědět, a tak gulášovou polívku a palačinky s tvarohem, které mimo jiné oznamoval vyvěšený jídelní lístek, jsem musel oželet. Přes den je zavřeno. Grafické listy Alfonse Muchy a práce soudobých českých výtvarníků v Muzeu moderního umění mne pak ale zcela napravily náladu.

Vlakem jsem pak odjel do Montréálu, bylo to náramné cestování podle velkých vod a lisnatých žlutnoucích a červenajících lesů. Vjížděl jsem do indiánského léta. Na kongresu jsem se setkal s dobrým tuctem kolegů - emigrantů, to bylo potěšující a musím se přiznat, že nejedna vědecká přednáška padla tomuto za oběť. Několik účastníků tam také přijelo z Československa na socialistické útraty, jednomu či dvěma náklady platily západní koncerny v přesvědčení, že dotčným soudruh pak sehraje rozhodující roli při objednávání jejich vývozních produktů. Pro takové odborníky z Východního bloku se pořádaly i zvláštní bankety, na prvním z nich vedoucí čsl. delegace, můj dávný nepřítel č. 3, se tak opil, že na zbývajících pěti dnech jednání se již neobjevil. Mého nepřitele č. 1, který mně ztrpčoval život v Československu od studentských let, jsem potkal před čtyřmi lety na podobném kongresu v Perthu, hlásil se ke mně a stěžoval si, že mu australští celníci sebrali všechny konzervy. Vzal si jich plný kufr, aby diety neprojedl a za měnu, kterou vždy prohlašoval za prapůvodce veškeré bída, přivezl něco své paniče a milenkám. Dárkový toaletní papír, nedostatek to domácího zboží, získal vydrancováním záchodů kongresové haly, dokonce se k tomu přiznal jako ke kompenzaci za zabavené znojemské guláše a faširku balenou do vinných listů. Když jsem před dvaceti lety opustil Československo, tento člověk prohlašoval, že jsem za to dostal od CIA milion dolarů, takže se nedivte, že se mi od té doby vede tak dobře.

Ale abych se vrátil k Montréálu. Do hloučku čs. emigrantů se v kuloáru stále dral Slovák, který opakovaně zdůrazňoval, že vystudoval v Moskvě a že je univerzitním profesorem, za marx-leninismu je možné všechno. Jeden kolega žijící nyní v Kanadě, se tohoto vědátora potměšile zeptal, proč moskevská Pravda píše, že AIDS je rozšiřována z Kalifornie, jako kdysi americký brouk ničící naši bramborovou úrodu. Dozvěděli jsme se pak, že Pravda se propagandisticky uřekla, ale je jisté, že AIDS unikla ze západoněmeckého výzkumného ústavu připravujícího bakteriologické zbraně. Mu-

sím ale přiznat, že v čsl. delegaci nebyli jen idioti, jeden její člen mi po celé odpoledne vyprávěl, a mám dojem, že zcela upřímně, jaké jsou v současné době doma poměry. Gorbačova glasnost se projevuje negativně, Husák se ji snaží potlačit a kádrový tlak je horší než po únoru 48 a srpnu 68. Ptal jsem se na Chartu 77, její činnost není doma téměř známá, snad prý zůstává uzavřena do úzkého okruhu vyvolenců a slouží jen k informaci Západu o situaci v dnešním Československu.

V den, kdy jsem odjížděl z Montréálu, jsem se náhodně setkal s kamarádem, v jehož autě jsme na velikonoce v roce 1952 objížděli děvčata na šmigrust, připomněl jsem mu, že měl tehdy v kapse láhev, do které slíval všechno, co nám páni rodiče našich studentských lásek nabídli k přípitku, výběr byl vlastně omezený na vaječný koňak, bzeneckou lipku, mikulovský veltlín, směs pak kdesi potají vypil.

Před čtyřmi desítkami let jsem sdílel perzekuci procesu, kterému se říkalo demokratizační, s kolegou, kterého jsem navštívil v menším městě v Ontáriu. To byla vlastně jediná planovaná krajanská návštěva během mé cesty, strávil jsem v jeho domě neděli a bylo to skutečně sváteční. Celé naše životy defilovaly před námi během jednoho dne! A navíc, objevili se zde znenadání další dva kolegové, se kterými jsem kdysi pracoval, jeden žije nyní ve Švýcarsku a druhý ve Spojených státech. Když jsem večer přijel do Toronta a cestou do hotelu si kupoval jablko, velkou nalesťnou jonatánku, mladá prodávka prohodila starší paní, zřejmě majitelce obchodu: "Ty jdou rychle na odbyt", čeština zněla sladce i v torontském hokynářství!

Druhý den ráno šel jsem si koupit druhý a třetí díl Hrabalova životopisného vzpomínání do nakladatelství 68 Publishers, knížky nebyly bohužel ještě k dispozici, viděl jsem ale příznivě působící podnik: paní Škvorecká, která kdysi v Melbourne říkala, že na všechno byla sama, nebyla v dohledu, v moderně vybavené kanceláři pracovaly dvě české úřednice, žádné krajanské či emigrantské řečičky, z čelní stěny přísně dohlížel Josef Škvorecký, ručně vyvedený v nadživotním portrétu.

Medvědi v kanadských Skalistých horách se mnou komunikovali řečí vlastní svému živočišnému druhu, na jejich všudepřítomnost jsem reagoval pohříchu zbabelě, měl jsem na krku zavěšenou píšťalku a když jsem grizliho zahlédl, zběsile jsem začal pískat, aby si nemyslel, že mám v rucksaku džbán s medem. Hluboko v horách, kam již mnoho turistů neproniká, jsem potkal Čechoameričana, ten měl na rucksaku přivázaný zvon a při pochodu vyzváněl jak na Boží tělo, šelmu plašil dokonale. Při nocování ve stanu se pytlík s jídlem věšil vysoko do stromů, na více navštěvovaných tábořištích je umístěna kovová truhla. Uvažoval jsem, zda pro proviant či pro turistu. Střechou Kanady se nazývá nejvyšší hora, její zlodáni je pačourské, kus se jede kabinovou lanovkou, z které se pak přestoupí na vrcholový sedačkový výtah. Byl slunný den, mráz mi šel přesto po zádech, když jsem za sedačky přede mnou tak známou obhroblou žovialnost: "Mamino, at ti tam nenačká", malému českému humoru neunikne ani na střechu Kanady, provází nás i v exilu. Možná, že je i tak dobře, jsme po celém světě a ať to každý ví. Každý po svém připomínáme, že ze své země jsme byli vyštvaní, a tak se touláme jak po nejvyšších horách, tak po houštích či jakýchkoliv mořích. A Čechy a Slováky potkáme všude.

Když jsem posléze dorazil do San Franciska, odkud jsem startoval zpět mezi klokany a blahovičnický, spěchal jsem na hlavní poštu, kam jsem si poste restante poslal v prvním odstavci zmíněné šaty, napěchoval jsem je s košilí, kravatou a tlačíci polobotkami do malé krabice a letecky odeslal z Montréálu, abych

NAUČTE SE JEZDIT NA KONI V ATMOSFÉŘE UVOLNĚNÍ A POHODY:

TŘÉNINK VE SKOCÍCH
A DREŽŮŘE

KRYTÁ JÍZDÁRNA
K DISPOZICI

FRANK TOMAN

PŘIJEDEME AŽ K VÁM
DOMŮ NEBO DO VAŠEHO
KLUBU!

TELEFON
/059/ 643-428

se nezatažoval nepotřebnou zátěží. Balíček na poště nebyl, a tak jsem čekal a čekal a čekal, odložil odlet o pět dnů, kdybych odletěl v termínu, mohl jsem si pořídit daleko fešnější šaty včetně lakýrek a ještě by mě to přišlo levněji. Definitivní odlet jsem určil na úterý v jednu po obědě, v jedenáct jsem se šel na-

posledy zeptat na poštu, moje božihodové oblečení tam bylo, ještě jsem je musel proclít, ti Američané nemají ničeho dost. Nakonec to bylo stejně jedno, v letištní hale jsem všechno přibalil do svého ruksaku a ten se cestou ztratil. Do Melbourne jsem dorazil zcela oškubán.

Ota ULČ

Strílení

V AFGANISTÁNU

Už skoro před osmi lety Sovětský svaz poskytl bratrskou pomoc Afgánistánu. Tamější pastevoči nenapodobili československý precedent, vizitaci si nenechali libit a dodnes se perou - za cenu šerednou. Třetina národa, pět milionů obyvatel / šili velikost celého národa slovenského / rozprášeno v exilu. A k tomu jeden milion mrtvých, ať tedy popravdě návštěvníci - vědečtí socialisté dávají přednost mrzačení před totálním zabíjením. Nikoli humanistické, ale praktické důvody podporují tuto prioritu: zatím co mrtvolu se zahrabou a je po starosti, o mrdačky třeba pečovat, nosit je, krmit nářkům naslouchat. Proto tedy vědečtí socialisté shazují hračky, tužky, a jen se dítě dotkne, už má z ruky neužitečný, velmi bolavý pahýl.

Každoročně Organizace spojených národů odhlasuje rezoluci proti stavu věcí, aniž by si ovšem troufla Sovětský svaz jmenovat. /Naprostu si však troufá jmenovat Spojené státy za jejich údajný zločin kolonizace Portorika - ostrova, jehož neokupovanému obyvatelstvu není bráněno nezávislost si odhlasovat. Odhlasujte si, milerádi vám ji dáme, avšak tím se nám i sníží daňové břemeno, opakuje Washington už aspoň od doby prezidenta Forda. Nastojte, 95 procent ostrovanů hlasuje proti nezávislosti, nemíní se rozloučit se svou životní úrovní, nejvyšší v celé karibské oblasti./

Leč zpět k Afgánistánu, když svíráme bezmocně pěti, když čteme či na televizní obrazovce vidíme, jak migy a obrněné helikoptéry ničí vesnice, kosí davy a ti chudáci bojovníci dole se brání střelbou z bambítek

antikvárního data. A jak prosí, žadoní o americké rakety, s nimiž lze smrtelné bestie sestřelovat. Zbraně jménem STINGER, jež znamenitě dovedou bodnout, váha 35 liber, hodit na rameno, a rychlostí MACH 2,2 pak spěchají do výše 4,5 kilometrů - a na rozdíl od značně primitivnější sovětské rakety SA-7 si najdou cíl z jakéhokoliv úhlu.

Léta, krutě dlouhou krvácející dobu, se bojovníci domáhali této zbraně, ale Amerika neviděla, neslyšela. Jakési paběrky dodány via Egypt a Saudská Arábie, to ale vše.

A kdo, hrome bránil pomoci, jaká to žába seděla na tomto ne-li životodárném, tedy život zanechávajícím prameni?

Odpověď překvapí: pomoc sabotovali nejen kongresmani a senátoři, oni liberálové, vždy hlasující proti jakémukoliv konstruktivnímu, Ameriku posilujícímu kroku, ale též byrokraté ze State Departmentu a dokonce i ze CIA: ano, Deputy Director CIA John McMahon, toť takový Peaceník, s nárokem na medaili Hrdiny socialistické práce.

Detaily čerpám či dokonce kradu z výtečného, leč málo známého měsíčníku *The American Spectator* /listopad 1987/:

Anti-afgánská lobby tvrdí, že dodávka raket Stinger

Pokračování na další straně

Bata Bata Bata

Již od \$1,530

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřízením všech formalit spojených s pozváním, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chtějte mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin -

311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000

Tel.: /03/ 67-94-54

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám s čímkoli rád poradím na telefonním čísle /03/ 878-8984!

ODRA TRAVEL

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernické služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kadernických soutěží. Vám s ochotou poskytnu

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel. /03/ 531-5344

INZERCE

v časopisu

PANORAMA

Jen v Austrálii je na 20,000 Čechů a Slováků...
PROPAGUJTE SVÉ VÝROBKY ČI SLUŽBY MEZI KRAJANY!
U dlouhodobých inzerátů sleva. Oznamujte nám
včas všechny změny!

Anti-afgánská lobby tvrdí, že dodávka raket Stinger by velice ztížila pozici pakistánského prezidenta. Nastojte, prezident Zia ul-Hag přijel začátkem roku 1986 do USA a když o věci dotázán kongresmanem Wilsonem, velkým podpůrcem afgánských partyzánů, odpověď byla jednoznačná: "Mně to nevadí".

Tato naše anti-lobby přednesla další námitky: že rakety padnou do rukou teroristů a ti nám budou sestřelovat civilní letadla.

Odpověď na námitku obtížná jen zdánlivě: teroristé už mají k dispozici velikánský arzenál zbraní. Jim se lze efektivně bránit zejména bezpečnostními opatřeními na letištích, aby si nemohli naprosto ničím vystřílit.

Táž námitka s poněkud jinou variantou: že raketu obdrží Sověti a z ní se velmi poučí.

Odpověď: Sověti již tento Stinger mají, jenže našťásti je to ta původní, přece jen dost primitivní verze. *Open state of art* model nemají, do Afgánistánu ho nedodávají, není totiž třeba.

Zde jsou cifry s radostnými výsledky: 200 raket dodáno na podzim 1986, 600 kusů do poloviny tohoto roku 1987. Už je mají bojovníci, často jen v hadrech zabalení primitivové, a bác, pohnou prstem se šedesátiprocentní pravděpodobností zásahu! Zbraň věru ideální - typu "fire and forget". Ano, bodejť ne, zmáchnu kohoutek a rachejtla si svůj cíl najde. A k zásahu mi netřeba maturity, natož titulu Csc. Sověti za první rok ztratili 500 letadel - čili třetinu až polovinu veškeré své výroby leteckého průmyslu. Výsledek vynikající, afgánským pastevcům se klaním.

Více potu na cvičišti, méně krve na bojišti, prý tvrdil maršál Suvorov, a zcela určitě tvrzeno na nástěnkách našich vojenských útvarů, kde značně jsme byli buzerováni k naší neméně značné nelibosti.

Více raket Stinger podstatně znesnadnilo počínání vědeckých sebeopozvaných internacionalistů:

1/ nemohou zasáhnout hlavní, Stingery prima vybavené báze;

2/ ani si netroufnout na karavany s vitálně důležitým nákladem;

3/ *freedom fighters* se teď bez velké starosti mohou pustit do útoku; když pak něco sovětského nad ně vyletí, snadno si toto něco sestřílí;

4/ Snadno teď mohou *freedom fighters* oblehnout sovětskou posádku. Dřív by ji zásobily helikoptéry, teď však již nikoliv, netroufnou si, radujeme se.

Sovětské velitelství hrdinné - a zdaleka nikoli zcela pitomé-armády nelenilo a přizpůsobilo se novým podmínkám.

Ale nepřizpůsobilo se zcela úspěšně. Ano, aviatčiči se vyhýbají zlým raketám, ale to je nutí se vznést do tak značných výšin, z nichž se bomby shazují veleně přesně. Míjí se cílem zcela. Což je ovšem velmi dobře.

Helikoptéry, ony hrůzné létající tanky, co ničily vše v jejich cestě, už lezou z cesty, poučivše se pramalou pravděpodobností své životnosti.

Není ovšem, žel, vše vyhráno. Demokratický senátor DeConconi se již značně pokusil dodávku raket Stinger zlikvidovat. O totéž se snaží značné množství vlivných užitečných idiotů, zcela přesně dle Leninovy perfektní definice.

Jak velice bych si přál vyrobit raketu, jež by sestřelovala tyto idioty, však nebezpečnější jsou než všechny Migy a helikoptéry, dočasně úspěšně deaktivované.

Nemáme žádné DDT, ztracení narkomani!

Po několika neúspěšných pokusech byl konečně vypuštěn satelit Evropské satelitní agentury. Bylo tím umožněno začít provoz evropských satelitních televizních stanic, mezi nimi i Telstaru, vysílajícího z Basileje, jehož program bude možno zachytit i v Československu. Je naděje, že bude myslet i na čs. diváky, protože v jeho programovém ústředí pracuje také Vladimír Škutina.

+++ Památník všem Čechům, Slovákům a Podkarpatským Rusům, kteří obětovali své životy v boji s mezinárodním komunismem, se buduje v národním středisku Masaryktown v kanadském Torontu. Bude to první památník tohoto druhu ve svobodném světě. Ústředí čs. demokratických organizací v Austrálii a na Novém Zélandu doporučuje tuto akci podpořit. Finanční příspěvky lze poslat na adresu: MONUMENT - Výbor pro vybudování památníku, P.O. Box 2323, Postal Station B, Scarborough, Ont. M1N 2E9, Canada.

+++ Podle ilegálního časopisu katolické církve na Ukrajině bylo v Afgánistánu usmrceno již téměř 600 vojáků, pocházejících z Podkarpatské Rusi. Převedeno na počet obyvatel SSSR byl to odpovídalo asi 600,000 vojáků. Hroby padlých jsou na hřbitovech označovány kříži s rudou hvězdou /!/. Jeden z důstojníků, který doprovází rakve při převozu z Afgánistánu, se ovšem vyjádřil, že zdaleka není jasné, kdo vlastně je uvnitř, mnohdy jde jen o neidentifikovatelné části lidských těl. Vojáci, kteří se vrací jako mrzáci, nemají nárok na "válečnou penzi", protože vykonávali prezenční službu. Dostávají tedy pouze podporu ve výši 35 až 45 rublů. /mc/

+++ Charta 77 vydala dokument o porušování listovního tajemství v Československu, které je v rozporu s čs. ústavou i mezinárodními pakty o občanských a politických právech. Za zcela nezákonné jsou např. označovány případy zabavení knih, novin a časopisů, protože jsou cla prosté a tedy jimi nelze spáchat celní přestupek. Neexistuje ani žádný jiný zákon, který by opravňoval konkrétní tiskoviny vylučovat z poštovní přepravy.

V NAŠÍ AUTODÍLNĚ VÁM RYCHLE A SPOLEHLIVĚ PROVEDEME

OPRAVY VŠEHO DRUHU !

65 Grosvenor Street, St. Kilda
Tel.: /03/ 527 4827

Otázkám mluvit se Zdeňkem!
Sleva štědrým Panordmy!

Petr CHUDOŽILOV

Óda na vůni kávy

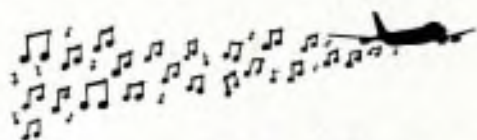
Rozmáhají se nářky na sedmdesátá léta: profesori stali se najednou nočními hlídači, novináři metli ulice, historik házel koksem v kotelně. Měli ho vzít zpátky na katedru rovnou z kriminálu? To nejde. Nebyly jenom přehmaty a mefky. Byla to doba přelomová.

Kdo citlivě vyhmátl tep času, neměl se špatně: uchlastaný provinční básník vykukl se přes noc v šéfa rozhlasu. Kdo maže, ten jede. S příhodnou poezií to šlo jako po másle. Někdo ani nemusel psát básničky. Paní T., průvodčí na tramvaji, stala se například ředitelkou závodu. Nic nepřirozeného: na straně jedné tehdy zrušili funkci tramvajových průvodčích, na straně druhé bylo zde najednou mnoho uvolněných ředitelských míst. Hovoříme nikoli o době perzekuce, nýbrž o éře vyrovnání. Odbornou práci obstarali jiní; paní T. se věnovala řídící činnosti na nejnižším stupni. Ráda honila hlídače a uklízečky; přitahovalo ji původní milie. Zamykal jsem tam bránu, v noci zvedal náhodné telefony. Víc nesmím prozradit: služební přisaha. Nikomu ani muk: byla to půjčovna filmů. Ten červený barák pod Jarovem, u Třešňovky. Rád jsem nakukoval do střížen. Stříhačky byly mláde a krásné holky. Ještě teď, na prahu stáří, podlamují se mi nohy vílností, když vzpomenu, jak tence a mile pštlýly při káfičku ve svých kabinkách. Jinak byly spíše zakřivené. Paní T. sem tam některou tu holku ze starého zvyku procvakla. Úplně jako jizdenku. Slychával jsem i pláč? Paní T. byla soudružka v letech. Vypadala trošičku jako bubák. Špatně slyšela, žila v nepřestávajícím podezření, že jí uniká něco, co ostatní vědí. Zato ji navštěvovala prominence v bourácích. Zšeřelé sépare, zakázané filmy, bouchání špuntů. "Proč si jednou nepustíte hodnotnej sovětskej film?" zeptal jsem se. "Vždycky koukáte jenom na americké srágoři". Neměla mě od té doby ráda; můj vulgární styl.

Zatímco hvězdy jiných stoupaly výš, Kazan a Lola, vláčci, vyletěli od pohraničnicků pro měkkost. Netrhalí diverzanty; lízali jim ruce, vrtěli ocasem. Skončili u nás v půjčovně jako obyčejní hlídači psi. Na úzkém služebním kanapíčku držival jsem se psy černou hodinku při žhnoucím magickém oku starého rádia. Ráno nás budila nevyslovně hořká vůně kávy z vysocanské pažíry. Cítím ji dodnes. "Kafe už je vařené," rýpl jsem do psů. Koukali prosebně, úplně jako děti. Hodil jsem na ně služební kožich. Z teplého pelechu přihlíželi, jak jim vařím rýži. Miloval jsem tato chladná jitra. Byl to jeden z nejpoknějšších vztahů, které se mi kdy podařilo v životě navázat. "Páchnou," tvrdila paní T. "Vo nějakej prdeček by nebylo", hájil jsem je. Idylu nám zkazilo výročí říjnové revoluce. Paní T. si dala zvláštní závazek: na počest revoluce se bude o psy starat sama. Skrytý smysl JEJÍHO závazku vytanul při MĚ výplatě: sebrali mi příplatek za práci se psy. Padesát korun může v životě sehrát velkou roli. Živit rodinu z dvanácti stovek byla fuška. Vzpomínám na sedmdesátá léta spíš jako na hospodářský zázrak. Jak jsme to jenom dokázali? Závazek samotný měl pouze slavnostní, symbolickou hodnotu: psům jsem uklízel a vařil dál.

"Moh' byste to soudruhu pořádně ujmout, než budete vocač?" vrazila mi jednou ráno paní T. do tváře hrnec od psiho žrádla. Nějak mě v tu chvíli její přirozená sprostota hluboce urazila; něco ve mně myslím taky přetéklo. Mimoto nikde nebyla ani noha. Za nejkrásnější, nejopravdivější věci, které člověk v životě vykoná, ani nemůže; jakoby za ně byl odpovědný někdo jiný,

vznešenější než my, šašci. "Přípečená rejže", divil jsem se. Zlehka jsem posadil paní T. hrnec na hlavu. Vzpomínám si s velikou radostí, že ji to na chvíli velmi zmátlo. Okamžitě mi dalí padáka; všechno jsem popřel. Vypadalo to na soud. "Nenlaťte s náma vo zem", drtil mezi zuby jejich právník, starý zkušený darebák. "Víte co?" řekl jsem mu, "vlezte mi na záda". Hrozila další pře: je horší praštit s někým o zem, nebo mu vlezet na záda? Skončilo to plichtou; nebyli vylouženi zlí. Zbavili se mě zákonně. Řekli, abych nežádal o prodloužení pracovního poměru, sjednaného na dobu určitou. To byla zvláštnost sedmdesátých let: obtížné se dosahovalo definitivy. Všude byla nabízena dočasnost. Vrátil jsem služební kožich. Poškrábal jsem psy mezi ušima. "Kafe už je vařené", řekl jsem jim naposledy. Nikdy jsem je už nespátřil. Stýská se mi po nich. Určitě už nežijí. Byly to jedny z nejslušnějších bytostí, které jsem kdy poznal. Vrhli jsem poslední lítostivý pohled na kabinky. Za hlídače si mě vzali hned vedle. Zvláštním řízením spravedlivého osudu mi platili o padesát korun víc.

MILAN SMĚTÁK "TA NAŠE PÍSENIČKA ČESKÁ"

DLOUHOHRAJÍCÍ DESKA S
MILANEM SMĚTÁKEM
PRÁVĚ VYŠLA!

CENA.....A\$13 /plus poštovné/

IRON CURTAIN RECORDS

P.O. Box 213 St. Kilda, 3182 Australia

(03) 515 618

RENOVACE ★ ★ ★

domi - včetně omítek, obkládky, dildžění:

Jaroslav BERNARD
TELEFON /03/ 861-6513

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové zdviny...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

Měsíc prosinec je pro většinu z nás měsícem nostalgických vzpomínek. S našimi dětmi a vnuky znovu prožíváme kouzlo vánočních svátků a srovnáváme, v čem jsou pro ně více a v čem méně krásné, než byly pro nás. Více, protože dnes mají většinou vše a v hojné míře, po čem jejich srdce touží. A méně, protože jim chybí romantika Vánoce našeho dětství. To jistě mohou potvrdit všichni ti dříve narození mezi námi.

Vzpomínám si z návštěvy v Austrálii na slova jedné známé, která mi vyprávěla, že se jí na Štědrý večer těžce pravidelně její vnučka: babí budeš dnes plakat před rybou nebo až po ní? Tož babí, jestli budeš číst tyto řádky, pak letos neplačte a vydejte se s námi v tomto "dopisu z Vídně" na malou exkurzi po prosincové náladě v rakouské metropoli, která je tolik podobná předvánočnímu očekávání, jaké jsme jako děti prožívali my. A jistě, babí, i Vy.

Jednou přišel

DOPIS Z VÍDNĚ

MALÁ ZAMYŠLENÍ JINDŘICHA LIONA Z RAKOUSKA

Naše Vánoce bezesporu byly ohudšší. A přece už jsme se těšili týdnů dopředu, až na Staroměstském náměstí vystyčí vánoční strom republiky s perníkovou chaloupkou a ješábou a s desítkami stánků, v nichž to ve svitu petrolejových lamp vonělo purpurou, čertíky, cukrovou vatou, tureckým medem a kremrolemi, třpytily se jabloněcké ozdoby na stromek a v rozích náměstí vyrostly lesy jedlíček s omamnou vůní pryskyřice.

Také v předvánoční Vídní, v jejíž třídách a ulicích vytvořily tisíce žárovek v girlandách a pohádkových útvarůch světelné stropy pod širým nebem, je před radniční budovou každým rokem vánoční trh. Před dvěma lety přišli však měšťáci otcové na nápad, vytvořit zde něco nového a přispět tak ke zvýšení cizineckého ruchu i v tzv. mrtvé zimní sezóně. Premiéru měla loni úspěch, trh navštívilo více než 2 miliony návštěvníků, a tak bylo rozhodnuto, pod názvem "Kouzlo adventu" vánoční trh od nynějška každým rokem opakovat.

Kolem 27 m vysokého, 3000 žárovkami osvětleného jehličnatého stromu, stojí 121 dřevěných stánků s vánočním a dárkovým zbožím. Ale od podobných trhů v této roční době se ten vídeňský liší něčím jiným: ve velkém parku před radnicí věnoval starosta města každý strom a keř některému známému výtvarníkovi s prosbou, aby na něm vykoukalil pro děti vánoční překvapení. A tak zde vyrostla fantastická kulisa zvukových a světelných efektů, jakýsi pohádkový sad. Na "stromě života" svítí 300 rudých srdcí, 25 m vysoké "schody do nebe" vedou k dětským snům, umístěným v koruně jiného stromu, "zvukový strom" vytváří s pomocí zavěšených kovových trubíc opticko-akustický obraz, stovky svonků různých velikostí vytvářejí v jiném stromě ve větru kouzelnou zvonkohru, opět na jiném stromě stovky nasvícených různotvarých zrcátek odrážejí do noční tmy pohyblivé světlé skvrny, "strom nostalgii" je ověšen dárky, jež si přály děti v 50. letech /kdy ještě neexistovaly computery/, obrysy

kmenu a větví dalšího stromu jsou "obtaženy" řetězi běžících různobarevných světél, "dětský keř" si mohly vídeňské děti vysdělít samy podle vlastní fantazie atd. Mezi stromy jsou pak různé kouzelné skříňky, v nichž nahlédnutím kukátky mohou děti sledovat pohyblivé pohádky, na "stěně přání" pod tribunou vánočního stromu, na níž každé odpovídá zpívají sbory koledy a trubadři vytrubují vánoční fanfáry, mohou děti napsat či nakreslit své dárkové přání, v "kormoutě šeptů" si mohou vyslechnout vánoční pohádky a adventní básničky, deset třímetrových prosvícených postav od ježíška po

Santa Clause, Mikuláše, Santa Luci, Betanu /Itálie/, Pinata /Mexiko/, až po dědu Mrdze seznamují vídeňské děti s dárci vánočních překvapení v různých zemích světa. A Budapešť jako dárek Vídní vyzdobila jeden strom velkým adventním věncem a pod ním desítky půlmetrových perníkových figurek. Uvnitř radnice pak mohou děti pod dohledem pedagogů a umělců vyrobit dárky rodičům - upéci kekсы, vyfotografovat se v zrcadle, malovat na zarámované sklo, vymodelovat figurky z plastelíny či zeminy - a odnést si vše domů. Navíc je v parku umělé kuziště, na němž jsou denně představení krasobruslařského žactva vídeňských klubů a zasazenými cestičkami vídeňských parků projíždějí s dětmi poníky tažené saně.

Dětský ráj to na pohled. Babí, neplačte letos před rybou ani po ní a přijďte přivítat rok s vnoučaty do předvánoční Vídně!

Ministerstvo sociálních věcí upozornuje rodiny s nižšími příjmy, že mohou dostávat zvýšené přídatky na děti.

Především na tuto možnost upozorňujeme nově přichozí, zkráje dvakrát dobrý každý dolar. Pracovníci ministerstva každému rádi poskytnou podrobné informace - písemné podklady můžete dostat i v češtině.

+++ Na konferenci přistěhovalců z afrických zemí, která se konala v Melbourne, se důrazně hovořilo o tom, že pro Afričany je vážnou překážkou k získání kvalifikovaného zaměstnání otázka možných australských zaměstnavatelů - "a jakou máš praxi v Austrálii?". Afričtí přistěhovalci v tom vidí projev rasové perzekuce a žádají vládu, aby situaci různě změnila v jejich prospěch. Z čehož plyne, že jako Češi a Slováci jsme černoši, aniž o tom víme: najde se snad někdo, kdo tuhle otázku taky neslyšel?

+++ Australská etnická televizní stanice SBS nás informovala o připravované pořadu o našem krajanovi Jiřím Chaloupkovi /v programovém plánu zařazen na 5. prosinec/, který učinil jedinečné objevy v oblasti výtvarného projevu domorodců. SBS konstatuje, nikdo jiný o věci neví tolik, jako právě Jiří Chaloupka.

+++ Práci dr. M. Ciglera, šéfredaktora Australian Ethnic Heritage Series a mj. autora publikace o Čechách v Austrálii, kterou si můžete zakoupit prostřednictvím Panoramy, nedávno vysoce ocenil přední australský deník The Age. Dr. M. Cigler v edici o přistěhovalcích hodlá vydat 30 prací.

AMP

★★★★★

Zdeněk ROBEŠ, konzultant pro největší pojišťovaci a investiční společnost v Austrálii

Vám nezadržně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

Marcel PFLEGER

Zlato, stříbro, měď - II.

V předešlém vyprávění z ostrova Bougainville v PNG jsem se zmínil o rudném dolu BCL v horském městečku Panguna. Tam vás dnes zavedu na malou exkurzi.

Těžba rudy v Panguně probíhá na terasách ve stěně dolu, které se šroubovitě pozvolna zakusují od nejvyššího bodu až na dno důlní jámy. Stěna se nejprve navrtá, do připravených děr se uloží trhavina a po odstřelu velké lžicové bagry nakládají horninu na ohromné nákladní automobily. Nákladšky, to je kapitola sama pro sebe. Vyrábějí se v USA v Clevelandu a jmenují se Euclid. Jejich nosnost je 170 tun! Když člověk vedle toho monstra stojí, má pocit asi jako mravenec u nohy slona. Samozřejmě, že není nic levného si takový nákladák koupit - jeden kus stojí kolem jednoho a čtvrt milionu US dolarů a důl BCL v Panguně jich má 45.

Vraťme se však k těžbě rudy. Odstřelenou horninu naloží bagr na mamuti Euclid, ten ji převezde do tzv. primárního drtiče - ohromné balvany se zde drtí na drobný štěrk a kamínky ne větší než tak 3-4 cm. Ty pak jedou po gumovém pásu do sekundárního drtiče, kde se rozmílají na jemný prášek, který putuje do tzv. koncentrátoru. Ruda v Panguně neobsahuje příliš velké procento kovů a je tedy třeba vytěženou horninu zpracovat - zahustit či, chcete-li, zkoncentrovat, aby podíl mědi, zlata a stříbra v ní byl co největší. V provozu zvaném "koncentrátor" tedy vytěžená a rozmělněná hornina projde řadou chemických a fyzikálních procesů a výsledný produkt - koncentrát - se dopravuje 30 km potrubím přes vrcholky Crowns Prince Ranges do přístavu Loloe v blízkosti města Arawa. Ovšem než se v přístavu naloží na zámořskou loď, musí se koncentrát pořádně vysušit a profiltrovat. A pak už se loď pěkně nasype až po střechu drahocenným práškem. A může se vydat na cestu.

Největším odběratelem rudného koncentráту je Japonsko, přijímá téměř polovinu produkce. O druhou polovinu se dělí NSR se Španělskem, Tajvanem, Čínou a Jižní Koreou. Roční produkce dolu BCL je více než 600,000 tun koncentrátu. V hutích se z něj získá kolem 200,000 tun mědi, 4,000 tun stříbra a 20,000 kilogramů

zlata. Společnost BCL za svůj koncentrát dostane ročně kolem 45 miliard dolarů - to je úžasné množství peněz - mnohem více než činí roční finanční rozpočty celé řady zemí. A jak se s tímto neuvěřitelně velkým "balíkem" nakládá? Něco víc než čtvrtina připadne na mzdy zaměstnanců a na zajištění služeb pro zaměstnance, které jsou úplně a nebo téměř úplně zdarma - např. doprava na pracoviště, ubytování, elektrická energie, zdravotní péče, rekreační zařízení a školné pro děti. Druhá čtvrtina zisku připadne vládě PNG ve formě daní, třetí čtvrtina na nákup nových těžebních strojů, na jejich údržbu a opravy. Zbývající čtvrtina zisku se rozdělí mezi akcionáře - jinými slovy mezi investory, což jsou jednak finanční společnosti, ale také tisíce drobných akcionářů, kteří neváhali vrazit své peníze do rozvoje tohoto dolu.

Důl BCL v Panguně má kolem 4,000 zaměstnanců. Přes 3,000 jich tvoří domorodci - občané PNG. Pouze kolem 700 pracovníků jsou cizinci - většinou Australané a Novozélandané, několik Kanaďanů, Filipínců, Američanů a Němců. Bylo by velice naivní představit si, že černí občané PNG zastávají pouze podřadná a špatně placená místa. Personální politika BCL je v souladu se zájmy hostitelské země - pokud je pro kterékoli volné místo příslušně kvalifikovaný občan PNG, má přednost. Proto dnes i na mnohých nejvyšších stupních žebříčku BCL najdete nikoli bílé, ale černé pány ředitele provozů, jejich náměstky i dělnické předáky, jejichž vzhled je jednoznačně zařazuje mezi Melanézany. Jeden z mála zaměstnanců BCL českého původu, nástrojář Honza Skotnica ze severní Moravy, má za předáka i vedoucího dílny černé občany PNG. Kupodivu oboustranný pracovní vztah probíhá k plné spokojenosti. Honza si na své černé šéfy neztěžuje a oni jsou s jeho prací spokojeni.

Ovšem nejen prací jsou lidé na dole BCL živi. O tom, jak na tomto tropickém ostrově tráví svůj volný čas, zase jindy.

**VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ**

**HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL**

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přijmeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Dáša, Láďa a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.

16 AITHERTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

Rozhovor Jindřicha LIONA s Jiřím GRUŠOU

Nejen pro děti

Česká škola ve Vídni, večerní či nedělní školy češtiny v Americe a jinde ve světě, ale hlavně rodiče, kteří by rádi i v cizích zemích, mimo domov, naučili své děti rodnému jazyku - ti všichni trpěli nepřítomností politicky neindoktrované čítanky či slabikáře, neboť dosud byli odkázáni na školní knihy z Československa, pokud měli vůbec nějaké k dispozici.

Z toho důvodu vznikla ve Vídni myšlenka vydat v tomto městě, ale pro všechny české děti, žijící mimo svůj jazykový domov, školní pomůcky, která by je zasvětila do tajů a krásy mateřštiny.

Od nápadu ke slovům a od slov k činům nebylo daleko. Rakouské spolkové nakladatelství se uvolilo knižku vydat, a tak se dala dohromady řada v exilu žijících spisovatelů a malířů, kteří začali na svém díle nezištně, ale s velkou láskou pracovat.

Od prvních začátků této práce už uběhla delší doba a kolem knihy bylo ticho po pěšině. Proto jsme se odhodlali zeptat spisovatele Jiřího Gruši, který byl pověřen sestavením této školní pomůcky, jak daleko pokročil se svou prací.

Usavřel jsem s rakouským Bundesverlagem smlouvu na sepsání tohoto díla, nejsem však vydavatelem celého kompendia, které se bude skládat ze slabikáře a čítanky, prozradil nám Jiří Gruša.

Znamená to, že sepišujete obě knihy sám?

Ne. Na čítance spolupracují pouze takřka jíz hlasem poradním. Mých 80 až 100 stránek slabikáře je však už více méně hotovo. Také ilustrátor, který má první verzi již od srpna tohoto roku k dispozici, pracuje pilně.

Jistě to nebyl lehký úkol, sestavit takovou knihu v cizině, kde nejsou k dispozici potřebné podklady.

Práce na slabikáři byla sice namáhavá, ale velmi mě těšila. Doufám, že potěší i děti, už proto, že je to vůbec první práce tohoto druhu, která vzniká mimo ideologické tlaky pedagogů těch či oněch škol.

Může dítě, které nenavštěvuje českou školu či kurzy, pracovat s knihou samo - nebo předpokládá slabikář pomoc rodičů?

Kniha především předpokládá vnímavého rodiče, to je takového, který chce dítěti uchovat češtinu jako otevřený jazyk - ať už tak činí v cizině či doma. Neboť jak doma tak v cizině nemůže počítat s žádnou insti-

tucí, která by mu byla v tom směru nápomocná. Nároky na spoluprást rodičů však postupně klesají.

Psát učebnici za takových okolností a za předpokladu ztížených studijních podmínek nebyl jistě lehký úkol.

Pochopil jsem tento handicap ovšem vlastně jako sdělní výhodu. Kombinuji metodu eidetickou (náznorně optické představování jednoduchého obrazu předmětů či jevů ve vědomí prostřednictvím smyslových orgánů - pozn. red.) s metodou analytickou, přičemž důraz kladu na tu druhou. Zabudovávám proces výuky do pevného příběhu, neboť jsem si přál, aby učebnice byla dětskému zájmu od počátku přístupná jako kniha.

To je zajímavý, nový pedagogický přístup, z něhož by měl asi Komenský radost, neboť odpovídá jeho didaktickým intencím.

Doufám pevně, že se mi to podařilo. Přál jsem si totiž, aby byl každý kazatelský, kolektivistický a totalitární akcent od počátku vyloučen.

Spolupracovali na vaší čítance jen autoři v zahraničí? A jaký je poměr literárních klasiků a současníků?

Na čítance spolupracovali kromě mé účasti a účasti vydavatele Pavla Kohouta i autoři v Čechách. Klasikové jsou samozřejmě také zastoupeni, ale akcent leží i zde na současném jazyce.

A překážky či těžkosti?

Těžkosti při práci? Zaplaťpánbůh jen příjemné těžkosti práce.

Takže zbývá už jen poslední otázka, kdy budou moci zájemci držet nový slabikář a čítanku v ruce?

Dopadne-li vše, jak si představuji, mohla by kniha na podzim nadechávat roku být k dispozici.

Nezbývá tedy, než držet palce, aby šlo vše podle plánu a české děti, žijící mimo domov, mohly už napřesrok čerpat znalosti mateřštiny z moderních, záživných a posledním pedagogickým požadavkům odpovídajících učebnic. Vrátime se k nim potom zevrubnou recenzí.

Na toho pana Koniáše pozor! Prej nevrací knížky!

Ramujte

SVÉ OBRAZY A VÝŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVAČSKÉ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukcce, barvy, štětce a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro členáře Panoramy 10 procent slevy!

Pamatuju toho hodně a upřímně řečeno, rád bych některé věci docela zapomněl. V rozhovorech s novými Američany, ať už přišli z Afriky, Asie či Evropy, třeba z takových exotických zemí, jakou je Československo, bývá občas tématem něco, čemu se říká STATUS SYMBOL, čili asi symbol společenského postavení.

V době, kdy jsem sahal dospělým asi tak ke kolenům, bylo známkou úspěchu, když někdo měl montgomerdk. To byl takový zelený plášť do deště. Později ho vystří-

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO SÝKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

dal tak zvaný šusták. Ještě později to byl - opět zelený a opět vojenský - plášť s kapucí, co se zapínal na takové kolečky, a pak to byly postupně teazsky, jimž se teď říká džínsy, kožené sako nebo bunda z umělé hmoty; pamatuju taky, že známkou společenského úspěchu bylo vlastnit manšestrové polobotky, kalhoty do zvonu západní výroby - prakticky oproti západní provenienci bylo symbolem bohatství a protřelosti, přilákávalo na nás pohledy, z nichž bylo jasné cítit obdiv, závidět a podrážděnost. Podle toho se k vám pak chovali. Buď zpupně, nevraživě - nebo /a nevím co bylo horší/ podlézavě, vtíravě. Nebo prostě přátelsky: to ovšem jen ti, kdo se považovali za příslušníky klanu, jenž byl duchovně /promiňte mi ten výraz/ spojen vlastnictvím stejných a podobných symbolů společenské prosperity. Symboly společenského postavení z vás automaticky činily člena privilegované vrstvy.

Podobně tomu bylo v oblasti jídla a nápojů. Za drahé peníze, bony /tuzex/ či nějakou západní měnu nebo výměnou za jinou věc či nějakou tu úsluhu nebo stavební materiál či čert ví za co, jste mohli těm, jak to říci, nemajetným mluvit před očima lahůvkou západního pitíva od whisky po džin, krabici brazilské či vídeňské kávy, švýcarskou čokoládu, lahodnými konzervami.

Jeden čas patřily mezi tyto symboly rakouský zapalovač, košíček z Maďarska, pes nějaké vzácné rasy. A vždycky, vždycky, cesta na Západ.

Mezi umělci a lidmi kolem nich bylo znakem úspěchu být pozván na soukromé promítání nějakého západního filmu, který normální smrtelník nikdy neviděl.

Znakem úspěchu bylo dostat se k západním časopisům, většinou pornografičkám.

Znakem úspěchu bylo vlastnit magnetofon UHER, barevnou televizi a pochopitelně auto. Ó ano, auto. A byt. Starožitnosti. Chalupu na venkově. Gramofonové desky ze Západu. Propisovací tužky a pera ze Západu. Jeden čas dederonky tedy košile z východního Německa. Nikdy to nebylo nic ze Sovětského svazu - leda v případě, že jste se někomu chtěl pomstít a zlomyslně jste mu daroval ruskou voňavku.

Dnes jsou přej symboly společenského postavení videoaparát, stereoparatura, digitální hodinky, kapesní počítač.

V Americe je na tom člověk mnohem hůř. Všechny ty věci, jež jsem teď vyjmenoval, má. Běžný Američan má propisovací tužku, stereo, video, i ten fajnový zapalovač, i když ne nutně rakouský. Má auto, ale to jen proto, že musí. Ve skutečnosti je na tom Američan bledně. Nikdo ho neze na promítání filmu pro vyvolené, časopisy se na něho hrmou v čekárně u zubaře či z regálů v restauraci. Nemůže se pochlubit dederonkou, digitální hodinky nemá rád a na Západ jet nemůže, když už na Západ je.

Rozdíl ve společenském postavení samozřejmě existují, ale těžko, ba prakticky nijak nemůžete Američana za-

řadit podle oblečení. Ten orvaný ušmudlaný mládeneček, co pije u baru limonádu, může být právě tak student jako milionář - nebo oboje. Na ulici potkáte člověka vystrojeného jako na maškarní ples, kolem krku zlaté řetězy a vede si smečku afgánských chrtů - a to zrovna milionář být nemusí, je to muzikant z "třetířadého bandu". Tesaři chodí ve smokingu, majitelé bohatých obchodů jezdí v rezatém starém autě, nezaměstnaní si jedou pro podporu v kadilaku. Zkrátka, americká materialistická společnost strátila rys ostentativního vychloubování a snahy podpořit své ego berličkami hmatatelných symbolů, jež by určily jasně, k jaké společenské třídě patří. Američtí prezidenti chodí v džínkách a kostkovaných košilích - no to je konec!

Nechci tvrdit, že neexistuje úzká vrstva těch, kteří si mohou dovolit to, co vy nebo já jako nemilujeme - třeba mít soukromé tryskové letadlo nebo vlastnit ostrov v Tichomoří anebo zámek v jižní Francii. To ovšem nemůžete nosit s sebou, takže na vás stejně nikdo nepozná, co jste zač.

Lidé na celém světě by měli patřit k jedné jediné společenské vrstvě. A té vrstvě by mělo být umožněno koupit si ty všelijaké hračky, ozdoby, elektronické aparatury či cestu do zahraničí, bez úředních tahanic, bez podplácení či vyhrožování.

Pravda je, že potom by bylo hodně lidí nešťastných. Ono musí člověku obklopenému symboly společenského úspěchu dělat ve společnosti lidí, kteří na to nemají, hrozně dobře, že mu ostatní závidí. Dává mu to pocit důležitosti, nadřazenosti, sebevědomí a poskytuje mu to určitou zlomyslnou radost, říká si: Vidíte holoto, jak se mám? Jak jsem chytrý? To koukáte co...?!

A takového člověka pak hrozně mrzí, když přijede na Západ, a tam si ho nikdo ani nevšimne. A tak o tom pak doma samozřejmě radši nemluví. Radši jen předvede nejnovější počítač, který si koupil ve speciálním obchodě. Chudák ani neví, že ten speciální obchod bylo hračkářství, a že ten počítač je určen pro děti předškolního věku.

Nedožitých 85. narozenin komunistického politika V. Clementise se vzpomenu lo na semináři v Rimavské Sobotě. V. Clementis byl odsouzen k smrti v procesu s tzv. spikleneckým centrem R. Slánského a popraven.

+++ Francie má v zahraničí na 30,000 vojáků a je tak v exportu vlastní armády na druhém místě hned za Spojenými státy. Ovšem ani Rudé právo, odkud je tato informace, se už neodvážá popírat, co ví naprosto každý, a tak skromně připojuje, že jde pouze o pořadí z á p a d n í c h zemí.

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, p ř í j ě t e n a p ř á v n í p o r á d u !

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

Rudolf STRÖBINGER

Jsem Čech

I am a Czech - Jsem Čech. Tato první věra knihy českého publicisty a ekonoma Karla Kornella jí dala také název. Pod titulem "I am a Czech" vyšly Kornellovy vzpomínky, retrospektivy a úvahy v anglickém nakladatelství "The Book Guild" a jeden z nejstarších exilových pracovníků Sokola, inženýr Karel Staller, o ní výstižně napsal, že "dává více než všechna dosavadní svědectví a analýzy...".

Staller se nemýlí. Kornellova kniha zanechává u čtenáře silný zážitek, nutí ho k přemýšlení a k vyvozování vlastních závěrů. Otázku, proč tomu tak je, je pak možno lehce zodpovědět: Proto, že se v ní český a slovenský čtenář na nejdůležitějších setkává jakoby se svým vlastním osudem, svým životem - i když třeba mnohdy nebyl podobný osudu autora.

Dvakrát musel Karel Kornell opustit svou vlast: V roce 1939, po nacistické okupaci Československa, sotva osmnáctiletý přijel do Anglie, studoval ve Walesu na univerzitě, stal se spolupracovníkem československého vysílání BBC, ministr zahraničí Jan Masaryk v něm viděl - jak ho také nazýval - svého "mladého přítele". Zatímco v Anglii prožívá první měsíce a roky války - ústup Britů z pevniny i leteckou bitvu a bombardování britských měst, hlavně pak Londýna - vraždí okupanti jeho rodinu: otec, přední sokolský pracovník, je zatčen jako "rukojmí" a později umčen v koncentračním táboře Dachau, obětí se stala také jeho matka a sestra. Teprve po návratu do osvobozené vlasti v roce 1945 se dovídá, že přežil jedině on.

Po okupaci Československa vojsky pěti zemí Varšavské smlouvy v srpnu 1968 opouští Karel Kornell podruhé zemi, v níž se narodil. Opět odchází do Velké Británie, kde se později stává profesorem ekonomie v hrabství Surrey. Po odchodu do penze se pak věnuje převážně publicistické činnosti, píše svou knihu vzpomínek, v rukopisu je jeho druhá knížka, která pojednává zase o Československu.

Mezi příchodem do Prahy v roce 1945 a odchodem na podzim 1968 je Kornell novinářem, později, když ho komunisté vyhazují jako "nespolehlivého" z Československého rozhlasu - se stává pracovníkem tiskového odboru na britském velvyslanectví v Praze. Oněch 23 roků života a práce v Československu je těžištěm Kornellovy knihy. Autor, jehož osobně poznamenala válka a okupace, odmítá násilí proti německému obyvatelstvu v Československu, jehož se stává svědkem. Brutalita - tolik Kornell - se

nedá odčinit brutalitou, zvláště ne pak, když je páchána na nevinných, kteří se "provinili" pouze příslušností k jinému národu.

Zajímavé jsou i Kornellovy postřehy a vzpomínky na představitelů poválečného politického života v Československu, s nimiž se setkal - ať již to byli politikové demokratických stran nebo vůdčí činitelé komunistické strany. Defilují před čtenářem ne jako suché figurky, ale jako lidé z masa a krve - jako již vzpomínaný Jan Masaryk nebo prezident dr. Edvard Beneš, Vlado Clementis, Bohuslav Laštovička, Václav Kopecký, František Kriegel, Jožka David a řada dalších. Setkáváme se však s představiteli vědy a kultury a - což je na Kornellově knize osvěžující a příjemné - s mnoha "bezejmennými" typicky českými figurkami a lidmi, jak žili a mysleli v letech po komunistickém puči v únoru 1946.

V závěrečných kapitolách své knihy "Jsem Čech" Karel Kornell rekapituluje měsíce a roky po srpnové okupaci Československa, zamýšlí se nad vývojem komunismu, uvažuje o světě, v němž jednou nebudou totalitní systémy, ale v němž demokracie umožní lidem všestranný rozvoj osobnosti. Zamýšlí se i nad dvěma diktaturami moderní doby - nacismem a komunismem - a dochází k závěru, že k jejich nenávisti vůči svobodě a humanitě jsou lidem a rubem jedné a téže mince. Demokracie a křesťanské ideály pravého lidství jsou podle Kornella východiskem ke skutečné svobodě ve světě, který jednou bude a jehož součástí - jak Karel Kornell pevně věří - bude i svobodné, demokratické Československo. Vlast, kterou musel opustit, ale ke které se hlásí svým prostým vyznáním "Jsem Čech".

Kornellova kniha stojí za přečtení. Je obrazem dnešního světa a v ostrých konturách se v ní zrcadlí posledních padesát roků historie nejen Čechů a Slováků, ale i Evropy jako takové. Je psaná živě, srozumitelně, poutavě. A je si možno jen přát, aby jednou vyšla také v Praze, aby ji mohli držet v ruce i čtenáři v Československu.

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

WARBURTON

Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakostí, můžete zajít i jen na odpolední svačinu!

Mimo jiné budete mít k dispozici 8 akrov stylově udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhřívaný bazén...

Místnosti pro oslavy všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
v průběhu dne: /03/ 561-8173
večer /do 9 hod./: /03/ 561-3171

O KNIHÁCH (nových i.)

Dr. Alexander Tomský vydává v Londýně časopis Rozmluvy, během jednoho roku vždy vyjdou dvě obsáhlá čísla věnovaná zejména filozofii, politice a kultuře. Redakce se řídí křesťanským životním názorem a tento se zrcadlí v publikačním výběru. Ten je vždy neobyčejně hodnotný s přísně vyznačenou linií: demokracie kontra totalita.

Dr. Tomský založil při časopise také ediční program téhož názvu, Rozmluvy. V jednom z dřívějších čísel jsem četl jednu kapitolu /Zákon/ z publikace, jejíž autor je Josef Maria Bochenski, dnes pětadesátiletý profesor filozofie na univerzitě ve švýcarském Friburgu. Mne se to pojednání o zákonech abstraktivních věd /např. matematiky/ líbilo, i když ne se vším jsem souhlasil. Bochenski říká, že zákony patří k ideálním jsovcům. Nechci se plést filozofům do řemesla, kdysi jsem ale slyšel, že toto vychází z aristotelsko-tomistické filozofie, nikoliv z platonské, jak Bochenski naznačuje. Ta, jestli si dobře vzpomínám, se rozděluje na ENS REALE a ENS MENTIS s podskupinami ENS CUM FUNDAMENTO IURE a ENS SINE FUNDAMENTO IURE. A tak si myslím, že právní a tím i etický řád je zakotven v lidské přirozenosti. Toto uvádím na ukázkou, že s některými postuláty Bochenského jsem připraven disputovat, i když pochybuji, že by mne vzal na vědomí. Ale to nevadí, člověk si alespoň tříbí rozum a rozšiřuje obzory.

Takže, když jsem se dozvěděl, že Rozbory vydaly celý soubor úvah tohoto filozofa, Bochenski je připravil původně jako přednášky pro všeobecně se vzdělávající program švýcarského rozhlasu, byly pak přeloženy z němčiny do češtiny pro semizdat, objednal jsem si je a přečetl s velkým zájmem. Jsou koncipovány tak, že jím porozumí i člověk bez filozofické erudice, jako jsem já. Jsou stručné a obsažně koncipovány, takže čtenář není nucen strávit hodně času než se prodeře k jádru, resp. než si je sám vydedukuje, a to snad je poslání této užitečné knižky: J. M. Bochenski - Cesta k filozofickému myšlení; Rozmluvy, Londýn, 1985, str. 101

Londýnské exilové nakladatelství Rozmluvy se vyznačuje zcela nekompromisním programem, nebudeme v něm publikaci, která by se tematicky nedotýkala klíčového důvodu, proč žijeme mimo vlast. Jsou to konflikty mezi totalitním a demokratickým systémem a jejich projekce v našich životech. Rozmluvy mají zcela čistý štít, tím ovšem není řečeno, že publikují práce výhradně exilových autorů. Vydávání literárních prací těch, kteří zůstali doma a kteří se lidsky, občansky a umělecky či vědecky nekompromitují a neztotožňují s režimem, často za cenu pronásledování a utrpení celé rodiny, má nesmírný význam. Napovídá, jak se tam za železnou oponou, jestliže ještě smím užít tento výraz, myslící lidé projevují, jak uvažují a jak dokumentují svůj odpor k systému. Kniha, kterou jsem právě dočetl, patří do této kategorie /Ladislav Dvořák: Šavle a meče, Rozmluvy, Londýn, 1986, str. 171/ Dvořák pocházel z kovářské rodiny na Velkomeziříčsku, maturoval v roce 1943, na Karlově univerzitě studoval bohemistiku, filozofii a srovnávací literaturu, rudý děd Nejedlý mu zatrhl, Dvořákovi nebylo umožněno dokončit studia a než v roce 1985 zemřel, vystřídal devatero řemesel. Stále ale psal. Podařilo se mu v Praze publikovat něco ze své prózy a poezie pro děti, jinak psal do šuplíku Šavle a meče původně vyšly v Petlici a nakladatelství Rozmluvy je doplnilo dvěma povídkami kapitolou o autorovi. Sbírka obsahuje jedenáct povídek a osmnácti odstavcovou báseň Výheň, která vlastně shrnuje ve verších poslední povídku - a to, podle mého soudu, velmi úspěšně - a napovídá, že Dvořák snad byl silnější v poezii než v próze. Tím nijak nezlehčuji jeho povídky, jsou

velmi současné, chcete-li protikomunistické, nikoli prázdny a dutými slovy, ale myšlenkou a pointou, dokazují, že Dvořák byl výrazný talent, který přišel na svět, tak jako mnoho jeho souputníků, v obtížné době a ta je, když se nechtěli poklonkovat, skřípla. Definitivně má své místo v české literatuře.

Práce z oblasti literární vědy se objevují v edičních programech nakladatelství velmi zřídka. Pokud se nemýlím, první vlastnickou byl Slovník českých spisovatelů, který v roce 1982 vydalo péčí manželů Škvoreckých nakl. Sixty-Eight Publishers.

V tomto roce u nich opět vyšly dvě další cenné práce zabývající se českým písemnictvím, pro nakladatelství je to riskantní krok, nikoliv z hlediska kvality, ale financí. Čtenáři dávají zpravidla přednost románům či memoárům známých osobností a rozhodnutí exilového nakladatele o zařazení jakkoliv hodnotného, ale prodějně méně atraktivního díla, může být těžké. Jsme nejen rádi, ale i vděční, že v Torontě vzali na sebe takové riziko vyvažované nutností objektivní informace o vývoji české literatury. Dobře víme, že v Československu je literární věda reglementovaná, protěže často politické prominenty a ještě častěji ignoruje umlčené nebo exilové autory.

Helena Kosková, která nyní žije ve Švédsku, nazvala svoji knihu Hledání ztracené generace /str. 368, \$12,75/. Česká kultura v šedesátých letech zaznamenala fenomenální kvalitativní skok, označovaný bez přehánění za zázrak, ať již to byla kinematografie, literatura, filozofie, historie, divadlo, hudba či výtvarnictví. A pád do průměrnosti a nezřídka do podprůměrnosti po srpnu 1968 byl také dramatický. Milan Kundera mluví o šedesátých letech jako "posledním echu tisícileté historie...ruská invaze smetla generaci šedesátých let a s ní celou moderní kulturu". Kosková se podjala neobyčejně záslužného úkolu, analyzuje vývojové souvislosti české prózy periody 1963-1968. Roman se tehdy stal vedoucím literárním žánrem, což nemá v historii našeho písemnictví obdoby.

Nemůžeme ale vidět tuto kratičkou dobu osamoceně, byl to tvůrčí proces, který vyplynul z krize osobní, občanské a národní identity poznamenané historickými mezníky 1918, 1938 a 1948. Je to epocha, ve které jsme svědky moci bezmocných a bezmoci mocných. A tyto politicko-spoločenské proudy se nutně promítají do naší současné literární tvorby. Kosková si vybrala její typické představitele a osvětluje složitost jejich fabulačního přediva a vyjadřovacích prostředků z mnoha a často překvapujících úhlů, všimá si Hrabala, Škvoreckého, Kundery, Linhartové, Vyskočila, Fukse, Párala, Klimenta, Klimy, Pecky, Salivarové, Vejvody, Kriseové, Gruši a Sidona. V rejstříku ale najdeme téměř dvě stě jmenných hesel. Věcný rejstřík s téměř třemi sty odkazy nejen že napomůže najít vyhledávanou informaci, ale svědčí i o svědomitě a systematické práci Heleny Koskové při koncipování této literární příručky - snad jediné svého druhu. A její nejčinnější přínos vidím v tom, že Kosková hledáním ztracené

Pokračování na další straně

RODIČE: máte zájem pomoci svým dětem k lepším výsledkům ve škole?

Objednejte si nezávazné předvedení vzdělávacího programu **WORLD BOOK - CHILDCRAFT** speciálně připraveného pro potřeby studentů základních a středních škol.

Pro bližší informace volejte Marii na tel. číslo /03/ 794-7220.

generace vyvrací naše úzkosti z ohrožení české národní kultury.

Celá příručka svědčí o tom, že Kosková tuto generaci nejen našla, ale i analyticky popsala.

Téměř současně vyšla v nakl. Sixty-Eight Publishers konvenčněji pojatá příručka Antonína Měšťana Česká literatura 1785-1985 /str.454, C\$13,25/. Zahrnuje delší časové rozpětí a odkazově je mnohem podrobnější než příručka H. Koskové, jmenný rejstřík poukazuje téměř na tisíc jmen zahrnutých do textu! Měšťan, který nyní působí jako profesor slavistiky na univerzitě v Heidelbergu, nenabízí literární rozbor, shrnuje ale známé spisovatele a básníky a jejich díla. Uvádí také i okolnosti, které se v průvodcích českou literaturou zamlčují. Je to účtyhodné kompendium a nemělo by chybět nejen v knihovných čs. exilových spolků a škol, ale mělo by patřit mezi základní knihy našich domácích knihovniček.

Z několika důvodů se nyní v Melbourne a pravděpodobně i v celé Austrálii dosti obtížně nakupují knihy vydané exilovými nakladatelstvími. Jestliže obě zmíněné publikace doporučuji, pak snad nejpraktičtější by je bylo objednat přímo na adrese Sixty-Eight Publishers, Box 695, Postal Station "A", Toronto, Ontario M5W 162, Canada.

IP

Zvítězil jsem, je vašel

Charta 77 bilancuje průběh nedávných sjezdů tzv. tvůrčích svazů, které by měly sdružovat intelektuální elitu českého a slovenského národa. Konstatuje se, že spisovatelský sjezd nenechal v kulturním životě žádné stopy a potvrdil jen podřízenost lidí od pera /samozřejmě těch, kteří mohou publikovat/ strnulé kulturní politice. Na sjezdu architektů se vcelku otevřeně hovořilo o krizi této profese, zejména o ubohé úrovni bytové výstavby; předsednictvu sjezdu se ale úspěšně dařilo obrušovat mnohé kritické hroty. Mimořádný průběh měl sjezd dramatických umělců, jemuž předcházela kritická analýza stavu, vypracovaná mladými umělci, v níž se poukazuje na nejapnost některých rozhodnutí, za nimiž stojí lidé, kteří divadlu vůbec nemohou rozumět. Na sjezd byli pozváni i hosté, ovšem např. již mnoho let perzekuovaná Vlasta Chramostová mezi nimi nebyla. Hodně se mluvilo o diskusním příspěvku M. Kopeckého, který ovšem nevyvolal žádnou diskusi v průběhu sjezdu. Nejpozoruhodnější tak byl zřejmě sjezd výtvarných umělců, jemuž předcházela ostrá slova od umělců všech generací. Podmínky pro přijetí do svazu jsou velmi kruté a členství bylo zatím přiznáno jen asi čtvrtině výtvarníků, kteří tak získali možnost uplatňovat autorská práva a opatřovat si legálně svou práci přijatelnou obživu. Ostatní, kteří se z jakéhokoli důvodu netěší přízni vrchnosti /ne každý je ochoten produkovat Leniny a Gottwaldy na běžícím pásu/, jsou považováni jen za "umělecké žemeslníky". Výtvarníci požadují, aby byl tento segreganční systém zrušen. Nicméně jednání sjezdu bylo manipulováno a slovo dostali jen ti, kteří byli předsednictvem vybráni. Sjezd pak znovu "zvolil" vedení svazu, kterému umělci jasně vyslovili nedůvěru.

Operní pěvec V. Bednář, dlouholetý člen pražského Národního divadla, zemřel ve věku 82 let.

V listopadu před 110 roky zemřel Karel Šabina, konfident tajné policie a autor libret k operám Braniboři v Čechách, Prodaná nevěsta a V studni.

Vítězem 9. ročníku čs. festivalu populární hudby se stal A. Serov ze SSSR. Na 2. místě v Interlantu skončila A. Kauerová z Československa.

První cenu v kategorii barevné fotografie na 16. celoaustralské fotografické výstavě získal náš krajan ing. V. Dupal, který žije v Melbourne. Jeho vítězný soutěžní snímek se jmenoval "Africký prales."

Jan PLAVEC

Neprominu

Nejdřív jsem se trochu bál, že budu zklamán, že si zkazím iluzi, ale teď jsem rád, že jsem přece jenom šel. S ohromným davem jsme se vevalili do launcestonského velodromu a usadili se ve velkém očekávání. Hlavně já. Kdysi v mládí jsem na zlomek času zahlédl ty figurky tak blízké dětské duši, přátele na život a na smrt, druhy pro cestu životem. Pak mi je ale pomluvili, zakázali a odebrali. Nevěděl jsem, proč. A bolelo to. A nikdy vlastně nepřebolelo. Zůstal jsem zatrpklý vůči lidem, kteří tu bolest způsobili, jen jsem si nebyl jistý, jestli to se mnou přece jen třeba nemysleli dobře a já jako malý kluk z toho neměl rozum...

Už se zhasíná. Držím za ruce své děti a ze tmy naslouchám známým slovům. Bylo, nebylo... Tenhle svět fantazie nezvládnou úderníci, nedělní brigády, pětiletky, nezvládne ho ani glasnost, ani revoluce.

Na plochu kluziště vjíždí Kačer Donald. Happy Birthday Donny!, jáás stadión. Už 50 roků rozdává radost, soucit, moudrost i smích. Spolu s ním přichází Mickey Mouse, Minnie, Pluto... celý Disneyův svět. Dcerám září oči a já se všemu blahosklonně usmívám: vždyť je mi skoro tolik jako Donaldovi. A dobře mu rozumím; mohl bych jím snad být i já sám, tak je mi blízký.

A najednou mě léta přemáhají: jak se ve tmě usmívám, z očí mi tečou slzy. Jsme tady přece jen jednou - JEN JEDNOU MÁME DĚTSTVÍ, A JÁ HO MUSEL PROŽÍT NA SCHŮZÍCH PIONÝRŮ!

Mačkám holkám ruce a ze srdce jim přeji tenhle svět, o který já byl ochuzen. Čert vem žvýkačky, džínsy, Drakulu nebo coca-colu! Ale že jste mne okradli o Donaldu, tak to vám nikdy neprominu!!!

Slovenská filharmonie absolvovala turné po Japonsku a NSR.

Janáčková filharmonie Ostrava připravila 9 koncertů pro italské publikum.

Film D. Králové Kam doskáče ranní ptáček získal hlavní cenu na festivalu v Essenu.

V den 200. výročí světové premiéry Doně Giovanniho Mozartova opera opět zazněla v Praze.

Menzlův film Vesničko má středisková vidělo v Československu už více než 4 miliony diváků; jubilejní, čtyřmiliónový divák se přiznal, že byl na filmu už pětkrát. "Vesničku" nyní uvádějí i australská kina.

Balet pražského Národního divadla hostoval v Belgii, Francii a Německu.

Slovenský lidový umělecký kolektiv se po několika vystoupeních v Mexiku představil i divákům v Ekvádoru.

Za "nejpopulárnější herce socialistických zemí" /?/ označili čs. diváci v kategorii TV L. Munzara a v kategorii filmu R. Hrušínského. Jak je to dlouho, co Hrušínský oficiálně "neexistoval"?

NA ABC FM

Úterý 8.12. ve 23.05: *Rejcha - Kvartet pro hoboj a a smyčce F dur, Opus 107*

Neděle 13.12. ve 12.40: *Dvořákova symfonie č. 8 G dur bude nejprve uvedena Anthony Hopkinsonem z BBC a potom zazní v nahrávce Symfonického orchestru Columbia za řízení Bruno Waltera;*

Úterý 15.12. ve 23.15: v pořadu *Komorní hudba Dvořákovy Trio č. 3 f moll, Op. 65;*

Pondělí 21.12. v 15.40: *Rejcha - Dechový kvintet F dur;*

Úterý 22.12. v 18.00: *Dvořák - Písně milostné, Opus 83, a Symfonie č. 6 D dur, Opus 60. Večer ve 23.05 v pořadu Pastorek jsou zastoupeni čeští skladatelé Lokay, Linek a Ryba;*

Čtvrtek 24.12. v 11.30: *australská nahrávka Houslového koncertu F dur od Josefa Myslivečka, solistou je Andrew Lorenz, hraje Queenslandský symfonický orchestr. O půlnoci na Štědrý večer bude uvedena nová digitální nahrávka České mše vánoční od Jana Jakuba Ryby;*

Pátek 25.12. ve 13.15: *australská nahrávka Dvořákova Violoncellového koncertu h moll Solistou je Robert Cohen, Queenslandský symfonický orchestr řídí Georg Tintner;*

Sobota 26.12. ve 12.00: *Zelenka - Capriccio č. 4 A dur*

Pondělí 28.12. v 10.00: pořad *Čeští Mistrři - hudba od Nerudy a Dvořáka.*

V Queenslandu zazní uvedené pořady o hodinu dříve.

Příjemný poslech.

V Panorámě jsme nedávno přetiskli informaci čs. tisku, který s odvoláním na agenturu Reuter sděloval, že H. Mandlíková se loučí s čs. reprezentací a hodlá nadále hájit australské barvy. V čerstvém rozhovoru pro Rudé právo Mandlíková něco takového ovšem kategoricky popírá. Podle RP nic takového agentura Reuter neřekla a přestože se jí Austrálie líbí - hodlá zde strávit i tyto Vánoce - "v tenise však bude hájit barvy Československa", jak prý prohlásila Rudému právu.

Československo - Polsko 3-1 /1-0/ - přátelský fotbal v Bratislavě. Branky: Čaněk, Mičinec, Bílek - Tarasiewicz. Přihlíželo pouze 2700 diváků.

Československo - Jugoslávie 1-0 /0-0/ - utkání fotbalových olympioniků. Skóroval Skuhřavý.

Série přátelských střetnutí mezi Československem a SSSR v ledním hokeji skončila pro Českoslováky jednou porážkou /2-4/ a dvěma remízami /2-2 a 3-3/.

Vitkovice zůstaly jediným čs. zástupcem v evropských pohárových soutěžích, když v UEFA po vítězství 2-1 remizovaly s Dundee United 1-1. Sparta vypadla z PMEZ po dvou prohrách s Anderlechtem - 1-2 a 0-1.

Československo - Španělsko 1-0 /1-0/ v kopané žen. Utkání spadalo do kvalifikace pro mistrovství Evropy. Branku vsítla Michalčová, hráno v Bratislavě, 1000 diváků.

INZERCE

PŘEDPLATNÉ

ZDE ZDOSTŘIHNOT

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii 12 měsíců..... \$ 22.00
24 měsíců..... \$ 44.00

do zahraničí loď 12 měsíců..... \$ U.S. 19.00
letecky 12 měsíců..... \$ U.S. 24.00

Předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji posíláme časopis letecky, přičemž účtujeme pouze cenu loďní pošty.

Předplácím si časopis PANORAMA na 12 / 24 měsíců /nehdící se škněte/.

Přikládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používají se jich k zaslání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

Poučení i výstraha

Vynucením trestů oddělila disciplinární komise výboru Fotbalového svazu ČOV ČSTV těžké či spíše vytklé hráče z příslušných soutěží v utkání první národní ligy Česká Lípa-Poruba. Vytklé hráče proto, že vynucené tresty jsou na naše fotbalové poměry až neobvykle přísné. Každý čestný člověk však uzná, že jsou naprosto spravedlivé. Musí být ponaučením pro ty hráče a funkcionáře, kteří se provinili, a varováním pro všechny ostatní.

Připomeňme si, že už po skončení minulého ročníku fotbalových soutěží jsme v Rudém právu v článku Důvěra v odsajdu upozorňovali, že v závěru první české a slovenské národní ligy se objevila řada výsledků spojených s nebezpečnými situacemi, které způsobily neobvyklou situaci v regulérnosti některých utkání. Tehdy však chyběly důkazy – a také ochota fotbalových orgánů se s nimi podstatnými zápaty zabývat, vyvodit z nedůstojného závěru soustředěnou pozornost.

Fotbalovým příslušným je asi jasné, že utratit Česká Lípa-Poruba nebylo jediným utkáním, v němž došlo k porušení sportovní etiky a morálky. Když už nechceme mluvit přímo o špičkářství v České Lípě, Porubě a částečně i v Teplicích však můžeme říci, že jejich probítky byly při vyšetřování již trestně činnosti nejspíše.

Sálkali jsme se – ještě před vynucením trestů disciplinární komise – a názorem, že zveřejňování fotbalových nepravd a nečestností naší kopané škodíme, že tím, že píšeme o funkcionářích, kteří nemají čisté ruce, skandalizujeme i ty poctivé. Domníváme se však, že nic by snad nepoškodilo náš fotbal víc než to, kdybychom chodili kolem jeho problémů po špičkářích, zavírali nad nimi oči. A je na čestných funkcionářích, aby vedle sebe netrpěli ty nečestné, a jejich jmény se v poslední době stále častěji setkáváme ve zprávách z Černé kroniky.

Nejsemu fotbalu málo více otevřenosti a záhodnotnosti jen prospějí. Proto vítáme nekompromisnost a přísnost disciplinární komise výboru Fotbalového svazu ČOV ČSTV. Nechtějí jsou tresty vynucené v tomto jediném odhalením případů výstrahou pro všechny, kteří postrádají smysl pro poctivou hru. Fotbalový divák nechce být klamán a podváděn, jeho příchod si fotbalisté získávají jen čestným bojem, a ne divadlem a předem dohodnutým výsledkem.

IVO URBAN

Konečně to došlo i Rudému právu...

I PO TĚŽKÉ HAVÁRII JE MOŽNÉ
AUTO VRÁTIT DO STAVU, ŽE
ANI LEKTERÝ ODBORNÍK
NIC NEPOZNÁ!

AUTOKLEMPÍŘSKÉ PRÁCE - STRÍKÁNÍ - VYPALOVANÉ LAKY
Srovnajte ceny odjinud s našimi cenami - budete
překvapeni! Nenechte si ujít šanci, zavolejte!

Chcete mluvit s Jaroslavem
11 LIBBET AVENUE, CLAYTON SOUTH, 3169
J. JERRY KOCENDA 547 3443 AH 233 8774

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně
poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho
adresu:

O finančních machinacích v souvislosti s čs. fotbalem
se ví všeobecně, ovšem mužstva obvykle mají mocné
střežky a nějakém postihu proto obvykle není zájem.
Vysoký funkcionář kriminální policie před časem
v této souvislosti na tiskové besedě odtušil - "Ale
soudruzi, dyť bysme pak neměli na co chodit!"
Je proto zcela netypické, že v případě několika klu-
bů dopadla konečně kosa na kámen. V české národní
fotbalové lize byla Poruba vyloučena ze soutěže,
stejně tak Česká Lípa a Teplicím bylo odebráno
6 bodů. Třiatřiceti hráčům zmíněných mužstev byla
zastavena činnost na dobu od 7 do 18 měsíců.
Na Slovensku byli fotbalisté z Humenného potrestáni
pokutou 10,000 korun a ztrátou dvou bodů. Současně
v Jablonci začal soudní proces se 42 funkcionáři
a hráči oddílu LIAZ.

Československo - Wales 2-0 /1-0/ - kvalifikační
utkání pro ME, v němž už o nic nešlo. Branky Knoflí-
ček a Bílek, hrálo se v Praze, 6500 diváků. Ze skupi-
ny postupují Dánové.

I. ČS. FOTBALOVÁ LIGA

1. Sparta Praha	12	8	5	0	31:8	21
2. DAC B. Streda	12	6	4	2	18:11	16
3. Baník Ostrava	12	6	3	3	23:17	15
4. Sigma Olomouc	12	5	5	2	20:15	15
5. RH Cheb	12	6	3	3	14:10	15
6. TJ Vítkovice	12	5	3	4	23:13	13
7. Dukla Praha	12	5	3	4	20:15	13
8. Spartak Trnava	12	5	3	4	14:15	13
9. Int. Bratislava	12	4	3	5	18:22	11
10. Plastika Nitra	12	4	2	6	15:10	10
11. Boh. Praha	12	4	2	6	15:20	10
12. Sp. Hl. Králové	12	3	4	5	11:23	10
13. Slavia Praha	12	3	3	6	13:19	9
14. D. B. Bystrica	12	4	1	7	12:21	8
15. ZVL Žilina	12	2	3	7	12:21	7
16. Tatran Prešov	12	2	1	9	11:22	5

I. ČS. HOKEJOVÁ LIGA

1. Sparta	18	18	3	3	74:48	33
2. C. Rudějovice	18	8	3	3	58:35	21
3. Koláro	15	8	3	3	71:82	21
4. Litvínov	15	10	0	5	70:87	20
5. Trenčín	15	0	1	0	61:47	17
6. Pardubice	17	0	4	7	87:83	16
7. Kladno	16	0	3	7	83:84	15
8. Jihlava	10	0	2	0	40:54	14
9. Píseň	15	0	2	0	37:70	14
10. Gottwaldov	15	0	1	0	48:54	11
11. Bratřelava	15	2	4	0	35:85	8
12. Brno	10	1	3	11	38:84	5

SOUTH AUSTRALIA

České vysílání na rozhlasové stanici 5EBI v Adelaide
každou středu v 8 hodin večer.

VICTORIA

Ota KOUTNÝ, ředitel Amerického fondu pro Českosloven-
ské uprchlíky v Rakousku, který je současně i neúnav-
ným organizátorem skautingu, bude besedovat s krajany
v Melbourne

13. ledna v 7.30 večer
v Národním domě, 497-499 Queensberry St., Nth. Mel-
bourne. Využijte jedinečné možnosti dozvědět se od
kvalifikovaného odborníka podrobnosti o zásadních
změnách, k nimž došlo v situaci uprchlíků v poslední
době! O. Koutný ochotně zodpoví Vaše dotazy.

Setkání krajanů, kteří v březnu 1950 přijeli do Mel-
bourne z Neapole na lodích General Howse II a Skaugum
po 38 letech připravuje Čsl. obec legionářská v zahra-
ničí - jednota Victoria. Písemné a telefonické přihlá-
sky do konce ledna 1988 přijímají:

br. Fryš Václav, 15 Southwald St., St. Albans 3021,
tel. /03/ 366 3679

br. Poster Josef, 74 Woodhouse Gr., Box Hill Nth. 3129,
tel. /03/ 890 5444

br. Vondrášek Václav, 13 Southwald St., St. Albans 3021,
tel. /03/ 366 3608

Setkání připravujeme pro jeden z víkendů začátkem
března 1988 - přesné údaje každému z přihlášených
včas oznámíme. Přijďte i s rodinami si společně zavzpo-
minat na naši cestu do Austrálie!

VÁNOČNÍ

POŠTA

1987

Nerušené svátky vánoční přeje

MILOŠ PLUMBING
/MILOŠ TRNKA/

Vánoční pohodu, dobré zdraví, štěstí a spokojenost do budoucna všem přátelům a zákazníkům přeje

JAN KOŠNAR

Šťastné prožití vánočních svátků a vše nejlepší do roku 1988 všem přátelům a známým přeje

E. SVOBODA

Všem přátelům a známým i čtenářům Panoramy příjemné prožití svátků vánočních, zdraví a štěstí v příchutím roce přeje

JOSEF MATYS

Příjemné Vánoce, spokojenost a zdraví v roce 1988 všem přátelům přeje

DÁŠA A MILDÁ KRATOCHVÍLOVÍ

Radost o Vánocích a spokojenost v roce 1988 všem přeje

RODINA VÁNOVA

Šťastné prožití krásných vánočních svátků a vše nejlepší v roce 1988 přeje

LUBA ŠUSTEK S RODINOU

Radost a spokojenost o Vánocích a mnoho štěstí v roce 1988 ze srdce přeje

LUBOŠ PERGL S RODINOU

Nezapomenutelné prožití Vánoc a hodně radosti v roce 1988 přátelům a zákazníkům přeje

WARRENOVI A VŠICHNI ZAMĚST-
NANCI FIRMY MALVERN CONTI-
NENTAL BUTCHERS

Vše nejlepší všem kamarádům a přátelům upřímně přeje

PAVEL ŠINDELÁŘ

MALOVÁNÍ - TAPETOVÁNÍ - NÁTĚRY

Vám kvalitně a rychle provedou JOSEF a PETR.

Telefon: /03/ 277-2326

SOUKROMÉ HODINY ANGLIČTINY

ve Vašem volném čase připraví kvalifikovaná učitelka jazyků.

Volejte Helenu /03/ 531-8551

Nezapomenutelné Vánoce 1987 a zdraví, štěstí a spokojenost po celý rok 1988 přeje

JIRÍ SEDLÁČEK - ODRA TRAVEL

Svým příznivcům děkuje a veselé Vánoce a vše nejlepší do roku 1988 jim přeje firma

SNOW - SKI

Všem krajanům děkujeme za dosavadní podporu a přejeme jim hezké prožití Vánoc a mnoho štěstí v roce 1988.

ODDÍL KOLOVÉ A KRASOJÍZDY
SOKOLA MELBOURNE

Krásné vánoční svátky, zdraví a štěstí v roce 1988 přejí

SATURN RECORDING COMPANY
IRON CURTAIN RECORDS

Šťastné prožití Vánoc a mnoho rodinného štěstí a osobních úspěchů v roce 1988 všem svým členům a krajanům v celé Austrálii přeje

SVU MELBOURNE

Příjemné Vánoce a vše nejlepší v roce 1988 všem přátelům a známým v Austrálii i s domov přejí

EVA CHRISTOVÁ

Hezké Vánoce a vše nejlepší do roku 1988!

JAROSLAV KOVÁŘÍČEK
S RODINOU

Krajanům, kteří s námi již cestovali, i všem ostatním krásné Vánoce a hodně spokojenosti v roce 1988 přeje

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

... a to vše a k tomu cokoli, co si sami v koutku duše přejí, všem svým autorním a dalším nezištným spolupracovníkům, bez nichž by časopis pro Čechy a Slovaky v Austrálii vůbec nemohl existovat, stejně tak jako všem čtenářům i nečtenářům chce s pocitem vděčnosti popřát i

PANORAMA

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme!

Výborná procenta zisku!

Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957

Můžete mluvit česky nebo slovensky!

Z DOPISŮ

Panoráma nám jaksepatří uvízla drápkem v srdci. A to tak, že každý den, kdy přijde, je pro nás malým svátkem.

J. a J. BOHÁČOVI, Vic.

Najkrajšie charaktery, s akými som sa tu stretol, sú práve Australania. Medzi "etnickými" ľuďmi som také charaktery nestretol, bohužiaľ ani medzi Slovákami. Hovorí sa, že v núdzi poznáš priateľa. A na vlastnej skúsenosti som poznal, keď si v núdzi, nikto ti nedá pomocnou ruku bez nároku na odmenu ako Australian... Čo sa týka Slovákov zo spolku Ludo-vita Štúra: sú to Slováci z Juhoslávie a nie teda utečenci, ale vysťahovalci. Preto oni majú iný vzťah k ČSSR. Slovensko považujú za svoju pravlasť, odkiaľ viac ako pred 200 rokmi odišli ich predkovia. A preto oni budú udržiavať kontakty s vlasťou ich predkov - a najmä kultúrnymi inštitúciami - bez rozdielu na to, aký režim tam momentálne vládne. Oni nemajú tie skúsenosti, čo my. Ich vývoj v Juhoslávii bol iný. Takto to treba chápať. A to aj slovenske vysielanie 3EA.

J. VRTIELKA, Vic.

Oznamujeme všem přátelům a známým, že nás náhle a neočekávaně opustil syn, bratr a táta pan

JOSEF ŠPIDLA

člověk dobrého srdce, který nikdy nikomu neublížil.

Byl jsi, táto, přece ještě mlád...

Syn Roman s rodinou

Nikdy na Tebe, bráško, nezapomeneme!

Sestra Dajka /Dana/ Kožíková s rodinou

i za truchlící rodiny v Československu a Německu

OZNAMOVATEL

Hledám spolehlivou paní, která by chtěla uklízet dům 4 hodiny týdně /\$8 na hodinu/ poblíž tramvaje a železniční zastávky v Hawthornu. Tel. /03/ 819 4150.

Prejeme Vašej redakcii a Vaším čitateľom krásne Vianoce 1987.

Vaši *Harmony* a *Oľga Matasčuk*

To cater for your P.C. needs now YOU NEED TO GO "HIRE"!

Breakdown, overload, special project? Whatever your reason for needing additional P.C. and/or peripherals. The simple and immediate answer is to hire your needs from TechRentals.

- No capital outlay.
- 1 week to long term Rental plans.
- You can test the equipment for future purchase.

We will deliver within 24 hrs.

TechRentals offers Australia's largest range of I.B.M., and top brand equipment to assure complete compatibility. We know P.C.'s and we offer personalised service to solve your problem now! TechRentals has purely professional sales and services support, Australia wide.

VIC. 879 2266 • N.S.W. 808 3055 • QLD. 875 1077
S.A. 344 6999 • W.A. 322 1085 • N.Z. (9) 50 4759

TR TECH-RENTALS
"When you need to go hire"

WORKSOUTH 159